

Β. Την έγκριση του κανονισμού λειτουργίας του Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης και Κοινωνικής Εργασίας της Σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών και του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών της Σχολής Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Πατρών με τίτλο «Επαγγελματική Συμβουλευτική και Δια Βίου Εκπαίδευση (Career Counselling and Lifelong Education)» από το ακαδημαϊκό έτος 2024-2025, ως ακολούθως:

Άρθρο 1 **Γενικές διατάξεις**

Ο δεύτερος κύκλος αφορά στην οργάνωση Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) με ελάχιστο αριθμό εξήντα (60) πιστωτικών μονάδων (ECTS) και ελάχιστη διάρκεια δύο (2) ακαδημαϊκών εξαμήνων, η επιτυχής ολοκλήρωση των οποίων οδηγεί στο επίπεδο επτά (7) του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων, σύμφωνα με το άρθρο 47 του ν. 4763/2020.

Η ολοκλήρωση της διαδικασίας ίδρυσης προγραμμάτων σπουδών της παρ. 1 και η έναρξη της λειτουργίας τους προϋποθέτουν την προηγούμενη πιστοποίησή τους από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘ.Α.Α.Ε.). Για τη συνέχιση της λειτουργίας τους απαιτείται η περιοδική πιστοποίησή τους ανά πέντε (5) έτη στο πλαίσιο αξιολόγησης της ακαδημαϊκής μονάδας στην οποία εντάσσονται.

Ο παρών Κανονισμός λειτουργίας του Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών οργανώνει και ρυθμίζει θέματα δομής, οργάνωσης και λειτουργίας του αναφερόμενου ΔΠΜΣ που δεν εξειδικεύονται από την κείμενη νομοθεσία. Αποβλέπει στο να διευκρινίσει τους όρους και τις προϋποθέσεις που διέπουν την εκπαιδευτική διαδικασία από την εισαγωγή των μεταπτυχιακών φοιτητών μέχρι την περάτωση των σπουδών τους. Καταρτίστηκε με απόφαση των αρμοδίων οργάνων, τίθεται σε ισχύ κατόπιν έγκρισης από τη Σύγκλητο του Πανεπιστημίου Πατρών, δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, αναρτάται στο διαδικτυακό τόπο του Τμήματος και κοινοποιείται στο Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού.

Άρθρο 2 **Αντικείμενο - Σκοπός**

Το Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Επαγγελματική Συμβουλευτική και Δια Βίου Εκπαίδευση» αποσκοπεί να προσφέρει υψηλού επιπέδου εξειδίκευση στους φοιτητές αναφορικά με ακαδημαϊκές γνώσεις και επαγγελματικές δεξιότητες που συνδέουν την επιστημονική θεωρία με την εμπειρική έρευνα και πράξη στον τομέα της επαγγελματικής συμβουλευτικής και της Δια Βίου Εκπαίδευσης. Οι συνεχείς και ριζικές αλλαγές στον τομέα της επιστήμης, της τεχνολογίας, της οικονομίας και της κοινωνίας καθιστούν επιτακτική την ανάγκη για την ενημέρωση και σταδιακή βελτίωση των γνώσεων και δεξιοτήτων των ατόμων, προκειμένου να ανταποκριθούν στις αυξανόμενες απαιτήσεις της προσωπικής και επαγγελματικής τους ζωής. Σε αυτήν την εποχή της ταχείας αλλαγής σε πολλούς τομείς, οι υπηρεσίες επαγγελματικής συμβουλευτικής και Δια Βίου Εκπαίδευσης συμβάλλουν αποτελεσματικά στη διαχείριση της σταδιοδρομίας του ατόμου, στη σύνδεσή του με την αγορά εργασίας, καθώς και στην προσωπική, κοινωνική και επαγγελματική του ανάπτυξη. Εξάλλου, στη σύγχρονη "κοινωνία της γνώσης", θεωρείται αδιαμφισβήτητο το γεγονός ότι ο ρόλος της

Δια Βίου Εκπαίδευσης θα εξακολουθήσει να ενισχύεται και να καθορίζει όλο και περισσότερο την κατάρτιση και την επαγγελματική σταδιοδρομία.

Ως εκ τούτου, το συγκεκριμένο Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών έχει τους ακόλουθους στόχους:

- Να καλύψει τις ανάγκες υποψηφίων που επιζητούν να εξειδικεύσουν τις γνώσεις τους στο πεδίο των Επιστημών της Επαγγελματικής Συμβουλευτικής και της Δια Βίου Εκπαίδευσης
- Να παρέχει στους μεταπτυχιακούς φοιτητές ερευνητικές γνώσεις και δεξιότητες που συνδυάζουν τη θεωρία με την εμπειρική έρευνα και την πρακτική και συνεισφέρουν στην παραγωγή νέας γνώσης στα σχετικά πεδία, ώστε να ανταποκρίνονται στις αυξανόμενες και πολύπλοκες απαιτήσεις της σύγχρονης πραγματικότητας και του διαρκώς μεταβαλλόμενου εθνικού, ευρωπαϊκού και παγκόσμιου περιβάλλοντος στους σχετικούς τομείς.
- Να παρέχει εξειδικευμένη κατάρτιση στους υποψηφίους στο πεδίο της Επαγγελματικής Συμβουλευτικής, περιλαμβάνοντας την ανάπτυξη ικανοτήτων επικοινωνίας, επίλυσης προβλημάτων και υποστήριξης των ατόμων που αναζητούν επαγγελματική καθοδήγηση
- Να παρέχει ένα πρόγραμμα μαθημάτων το οποίο θα προσφέρει σύγχρονο και υψηλής αξίας περιεχόμενο με την χρήση προηγμένων εκπαιδευτικών μεθόδων και τεχνολογικών εργαλείων, με στόχο τη βελτίωση των επαγγελματικών δεξιοτήτων και τη διαμόρφωση της ικανότητας των φοιτητών να προσφέρουν εξειδικευμένη συμβουλευτική σε άτομα και οργανισμούς, να προαγάγουν τον επαγγελματικό προσανατολισμό και να προσφέρουν υψηλής ποιότητας δια βίου εκπαίδευση.
- Να συμβάλλει στην εκπαίδευση και ανάπτυξη εξειδικευμένων και ικανών μεταπτυχιακού επιπέδου επιστημόνων που θα μπορούν να σχεδιάζουν και να υλοποιούν προγράμματα εκπαίδευσης και επιμόρφωσης στο πλαίσιο της επαγγελματικής συμβουλευτικής και Δια Βίου Εκπαίδευσης, τα οποία ανταποκρίνονται στις ανάγκες των εργαζομένων σε διάφορες εργασιακές και κοινωνικές συνθήκες, σε συνάρτηση με τις σύγχρονες απαιτήσεις της κοινωνίας και της αγοράς εργασίας.

Το γνωστικό αντικείμενο που θεραπεύει το ΔΠΜΣ είναι η εξειδίκευση σε ένα ευρύ φάσμα ερευνητικών και επαγγελματικών πεδίων των επιστημών της Επαγγελματικής Συμβουλευτικής, και της Διά Βίου Εκπαίδευσης

Με τον τρόπο αυτό το ΔΠΜΣ θα αποτελέσει ένα απαραίτητο εφόδιο για την εκπαίδευση εξειδικευμένων επιστημόνων, άρτια καταρτισμένων για παροχή καθοδήγησης σε θέματα διαχείρισης και σχεδιασμού της σταδιοδρομίας, σύμφωνα με τις σύγχρονες διεθνείς τάσεις και πρακτικές στον χώρο της Επαγγελματικής Συμβουλευτικής και της Διά Βίου Εκπαίδευσης.

Το ΔΠΜΣ μετά την πλήρη και επιτυχή ολοκλήρωση του Προγράμματος Σπουδών οδηγεί στην απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ) «Επαγγελματική Συμβουλευτική και Δια Βίου Εκπαίδευση .» (Career Counselling and Lifelong Education).

Ο τίτλος απονέμεται από το Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και Κοινωνικής Εργασίας της Σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών και το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών της Σχολής Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Πατρών.

Περισσότερες πληροφορίες για το γνωστικό αντικείμενο του ΔΠΜΣ παρέχονται στην ιστοσελίδα: <https://www.edu-sw.upatras.gr/postgraduate-studies/>

Άρθρο 3 Όργανα Διοίκησης του ΔΠΜΣ

Για την οργάνωση και την εν γένει λειτουργία του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Π.Μ.Σ.) αρμόδια όργανα είναι τα ακόλουθα (παρ. 1 του άρθρου 81 του ν. 4957/2022):

- α) η Σύγκλητος του Πανεπιστημίου Πατρών (Α.Ε.Ι.),
- β) η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών,
- γ) η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.),
- δ) ο Διευθυντής του ΔΠ.Μ.Σ. και
- ε) η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών

α) Η Σύγκλητος του Ιδρύματος έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- 1) εγκρίνει την ίδρυση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) ή την τροποποίηση της απόφασης ίδρυσης του Π.Μ.Σ.,
- 2) εγκρίνει την παράταση της χρονικής διάρκειας της λειτουργίας των Π.Μ.Σ.,
- 3) συγκροτεί την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, σε περίπτωση διατμηματικών ή διδρυματικών ή κοινών Π.Μ.Σ.,
- 4) αποφασίζει την κατάργηση των Π.Μ.Σ. που προσφέρονται από το Α.Ε.Ι.

Η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών (ΕΠΣ): η οποία αποτελείται από μέλη Δ.Ε.Π. των συνεργαζόμενων Τμημάτων του ίδιου ΑΕΙ και συγκροτείται με απόφαση της Συγκλήτου του Α.Ε.Ι. που αναλαμβάνει τη διοικητική υποστήριξη του Δ.Π.Μ.Σ., κατόπιν εισήγησης των Συνελεύσεων των συνεργαζόμενων Τμημάτων. Ο ακριβής αριθμός των μελών της Επιτροπής και η εκπροσώπηση κάθε συνεργαζόμενου Τμήματος καθορίζεται στο πρωτόκολλο συνεργασίας. Στην επιτροπή του προγράμματος σπουδών δύναται να συμμετέχουν Ομότιμοι Καθηγητές του Τμήματος ή των συνεργαζόμενων Τμημάτων, εφόσον παρέχουν διδακτικό έργο στο Δ.Π.Μ.Σ.

Η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών είναι αρμόδια για την οργάνωση, διοίκηση και διαχείριση του Δ.Π.Μ.Σ. και ιδίως:

- 1) συγκροτεί Επιτροπές για την αξιολόγηση των αιτήσεων των υποψήφιων μεταπτυχιακών φοιτητών και εγκρίνει την εγγραφή αυτών στο Δ.Π.Μ.Σ.,
- 2) αναθέτει το διδακτικό έργο στους διδάσκοντες του Δ.Π.Μ.Σ.,
- 3) εισηγείται προς τη Σύγκλητο την τροποποίηση της απόφασης ίδρυσης του Δ.Π.Μ.Σ., καθώς και την παράταση της διάρκειας του Δ.Π.Μ.Σ.,
- 4) εγκρίνει την μερική φοίτηση σε φοιτητές που πληρούν τα κριτήρια,
- 5) συγκροτεί εξεταστικές επιτροπές για την εξέταση των διπλωματικών εργασιών των μεταπτυχιακών φοιτητών και ορίζει τον επιβλέποντα ανά εργασία,
- 6) διαπιστώνει την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης, προκειμένου να απονεμηθεί ο τίτλος του Δ.Π.Μ.Σ.,
- 7) εγκρίνει τον απολογισμό του Δ.Π.Μ.Σ., κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής (Σ.Ε.),
- 8) πραγματοποιεί την εξέταση των κριτηρίων περί απαλλαγής από τα τέλη φοίτησης και εκδίδει αιτιολογημένη απόφαση περί αποδοχής ή απόρριψης της αίτησης,
- 9) εγκρίνει κάθε άλλο θέμα που απαιτείται για την ομαλή λειτουργία του ΔΠΜΣ.

Με απόφαση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών οι αρμοδιότητες των περ. 1) και 5) δύνανται να μεταβιβάζονται στη Σ.Ε. του Δ.Π.Μ.Σ.

γ) **Η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) του ΔΠΜΣ:** Με απόφαση της ΕΠΣ συγκροτείται η Συντονιστική Επιτροπή, με διετή θητεία, η οποία αποτελείται από τον Διευθυντή του Δ.Π.Μ.Σ. και τέσσερα (4) μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών) που έχουν συναφές γνωστικό αντικείμενο με αυτό του Δ.Π.Μ.Σ. και αναλαμβάνουν διδακτικό έργο στο Δ.Π.Μ.Σ. Η Σ.Ε. είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και τον συντονισμό της λειτουργίας του προγράμματος και ιδίως:

- 1) καταρτίζει τον αρχικό ετήσιο προϋπολογισμό του Δ.Π.Μ.Σ. και τις τροποποιήσεις του, εφόσον το Δ.Π.Μ.Σ. διαθέτει πόρους σύμφωνα με το άρθρο 84 του ν. 4957/2022, και εισηγείται την έγκρισή του προς την Επιτροπή Ερευνών του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.), εξαιρουμένων των τριμηνιαίων αναμορφώσεων των ετήσιων προϋπολογισμών της περ. β) της παρ. 3 του άρθρου 239,
- 2) καταρτίζει τον απολογισμό του προγράμματος και εισηγείται την έγκρισή του προς την ΕΠΣ,
- 3) εγκρίνει τη διενέργεια δαπανών του Δ.Π.Μ.Σ. και δύναται να μεταβιβάζει την αρμοδιότητα αυτή στον Διευθυντή του ΔΠΜΣ,
- 4) εγκρίνει τη χορήγηση υποτροφιών, ανταποδοτικών ή μη, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην απόφαση ίδρυσης του Δ.Π.Μ.Σ. και τον Κανονισμό μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών,
- 5) εισηγείται προς την ΕΠΣ την κατανομή του διδακτικού έργου, καθώς και την ανάθεση διδακτικού έργου στις κατηγορίες διδασκόντων του άρθρου 83 του ν. 4957/2022,
- 6) εισηγείται προς την ΕΠΣ την πρόσκληση Επισκεπτών Καθηγητών για την κάλυψη διδακτικών αναγκών του Δ.Π.Μ.Σ.,
- 7) καταρτίζει σχέδιο για την τροποποίηση του προγράμματος σπουδών, το οποίο υποβάλλει προς την ΕΠΣ,
- 8) εισηγείται προς την ΕΠΣ την ανακατανομή των μαθημάτων μεταξύ των ακαδημαϊκών εξαμήνων, καθώς και θέματα που σχετίζονται με την ποιοτική αναβάθμιση του προγράμματος σπουδών. Δύνανται να μεταβιβάζονται προς τη Συντονιστική Επιτροπή συγκεκριμένες αρμοδιότητες της ΕΠΣ για την αποτελεσματικότερη λειτουργία του ΔΠΜΣ, κατόπιν έκδοσης σχετικής απόφασης μεταβίβασης αρμοδιοτήτων. Στην Σ.Ε. δύναται να συμμετέχουν Ομότιμοι Καθηγητές του Τμήματος ή των συνεργαζόμενων Τμημάτων, εφόσον παρέχουν διδακτικό έργο στο Δ.Π.Μ.Σ.

δ) **Ο Διευθυντής Σπουδών του ΔΠΜΣ** προέρχεται από τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης και Κοινωνικής Εργασίας της Σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πατρών κατά προτεραιότητα βαθμίδας Καθηγητή ή Αναπληρωτή Καθηγητή και ορίζεται με απόφαση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών για διετή θητεία, με δυνατότητα ανανέωσης χωρίς περιορισμό.

Ο Διευθυντής του (Δ)Π.Μ.Σ. έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- 1) προεδρεύει της Σ.Ε., καθώς και της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών, συντάσσει την ημερήσια διάταξη και συγκαλεί τις συνεδριάσεις της,
- 2) εισηγείται τα θέματα που αφορούν στην οργάνωση και λειτουργία του Δ.Π.Μ.Σ. προς την ΕΠΣ,
- 3) εισηγείται προς τη Σ.Ε. και τα λοιπά όργανα του Δ.Π.Μ.Σ. και του Α.Ε.Ι. θέματα σχετικά με την αποτελεσματική λειτουργία του (Δ)Π.Μ.Σ.,
- 4) είναι Επιστημονικός Υπεύθυνος του προγράμματος σύμφωνα με το άρθρο 234 του ν. 4957/2022 και ασκεί τις αντίστοιχες αρμοδιότητες,

- 5) παρακολουθεί την υλοποίηση των αποφάσεων των οργάνων του Δ.Π.Μ.Σ. και του Εσωτερικού Κανονισμού μεταπτυχιακών και διδακτορικών προγραμμάτων σπουδών, καθώς και την παρακολούθηση εκτέλεσης του προϋπολογισμού του Δ.Π.Μ.Σ.,
- 6) ασκεί οποιαδήποτε άλλη αρμοδιότητα, η οποία ορίζεται στην απόφαση ίδρυσης του Δ.Π.Μ.Σ.

Ο Διευθυντής του Δ.Π.Μ.Σ., καθώς και τα μέλη της Σ.Ε. (και της επιτροπής προγράμματος σπουδών) δεν δικαιούνται αμοιβής ή οιασδήποτε αποζημίωσης για την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων που τους ανατίθενται και σχετίζεται με την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

Ορισμός νέου διευθυντή ή μέλους της συντονιστικής επιτροπής, σε περίπτωση παραίτησης μπορεί να πραγματοποιηθεί με απόφαση των αρμοδίων οργάνων, κατόπιν υποβολής αίτησης των μελών και αιτιολογικής έκθεσης του αιτήματος αλλαγής/παραίτησης (ή εάν υφίσταται αντικειμενική αδυναμία ή σπουδαίος λόγος, πχ. ασθένεια).

ε) **Η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών:** Με απόφαση της Σύγκλητου, κατόπιν πρότασης των Κοσμητειών των Σχολών του Πανεπιστημίου Πατρών συγκροτείται η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών. Η Επιτροπή αποτελείται από ένα (1) μέλος Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) από κάθε Σχολή του Α.Ε.Ι., ένα (1) μέλος που προέρχεται από τις κατηγορίες μελών Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.Δ.Π.), και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Α.Ε.Ι. και τον Αντιπρύτανη, που είναι αρμόδιος για ακαδημαϊκά θέματα, ως Πρόεδρο. Τα μέλη της Επιτροπής έχουν εμπειρία στην οργάνωση και συμμετοχή σε προγράμματα σπουδών δεύτερου κύκλου σπουδών. Η θητεία της Επιτροπής είναι δύο (2) ακαδημαϊκά έτη.

Αρμοδιότητα της Επιτροπής είναι:

- 1) η υποβολή γνώμης προς τη Σύγκλητο του Α.Ε.Ι. για την ίδρυση νέων προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών ή την τροποποίηση των ήδη λειτουργούντων προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών, μετά από αξιολόγηση των αιτημάτων των Συνελεύσεων των Τμημάτων για την ίδρυση νέων προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών, των σχετικών εκθέσεων σκοπιμότητας και βιωσιμότητάς τους και την κοστολόγηση της λειτουργίας του Π.Μ.Σ., καθώς και η δυνατότητα αναπομπής τους, αν η εισήγηση δεν είναι επαρκώς αιτιολογημένη ή οι συνοδευτικές εκθέσεις δεν είναι πλήρεις,
- 2) η κατάρτιση σχεδίου Κανονισμού για προγράμματα δεύτερου και τρίτου κύκλου σπουδών του Α.Ε.Ι. και η υποβολή του προς τη Σύγκλητο,
- 3) η εκπόνηση πρότυπου σχεδίου Κανονισμού λειτουργίας προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών,
- 4) ο έλεγχος της τήρησης των Κανονισμών λειτουργίας των προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών,
- 5) η παρακολούθηση της εφαρμογής της νομοθεσίας, του Κανονισμού και των αποφάσεων των οργάνων διοίκησης του Α.Ε.Ι. από τα προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών,
- 6) η παρακολούθηση της εφαρμογής της διαδικασίας απαλλαγής από την υποχρέωση καταβολής τελών φοίτησης,
- 7) κάθε άλλη αρμοδιότητα που ορίζεται από τον Εσωτερικό Κανονισμό.

Με απόφαση της Σύγκλητου, κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών, εγκρίνεται ο κανονισμός προγραμμάτων μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών, ο οποίος αποτελεί διακριτό κεφάλαιο του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας του Α.Ε.Ι.

Άρθρο 4 Διδάσκοντες του ΔΠΜΣ

Το διδακτικό έργο του ΔΠΜΣ ανατίθεται κατόπιν απόφασης του αρμόδιου οργάνου του ΔΠΜΣ κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής του ΔΠΜΣ, αλλιώς του Διευθυντή του ΔΠΜΣ, στις κατηγορίες διδασκόντων του άρθρου 83 του Ν. 4957/2022.

Στις υποχρεώσεις των διδασκόντων περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η περιγραφή του μαθήματος ή των διαλέξεων, η παράθεση σχετικής βιβλιογραφίας, ο τρόπος εξέτασης του μαθήματος, η επικοινωνία με τους/τις μεταπτυχιακούς/κες φοιτητές/τριες.

Τα ΔΠΜΣ δύνανται με απόφαση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών (ΕΠΣ) να εφαρμόζουν τον θεσμό του Ακαδημαϊκού Συμβούλου. Σκοπός της λειτουργίας του εν λόγω θεσμού είναι η παροχή συμβουλευτικής στους μεταπτυχιακούς φοιτητές κατά τη διάρκεια των σπουδών τους σε ακαδημαϊκά θέματα με εξατομικευμένο τρόπο. Προσδοκώμενο αποτέλεσμα είναι η διευκόλυνση των μεταπτυχιακών φοιτητών στην ολοκλήρωση των σπουδών τους με παράλληλη αξιοποίηση των ιδιαίτερων δεξιοτήτων και ενδιαφερόντων τους στο έδαφος της εκπαιδευτικής και ερευνητικής διαδικασίας. Ο Ακαδημαϊκός Σύμβουλος επιλέγει τον τρόπο προσέγγισης και παροχής συμβουλευτικής στους φοιτητές που του ανατίθενται σε κάθε ακαδημαϊκό έτος. Ένα μέλος του διδακτικού προσωπικού του ΔΠΜΣ ορίζεται ως ακαδημαϊκός σύμβουλος για δέκα πέντε (15) μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες.

Άρθρο 5 **Εισαγωγή Μεταπτυχιακών Φοιτητών**

Ο αριθμός εισακτέων κατ' έτος ορίζεται κατά ανώτατο όριο σε εκατό (100) μεταπτυχιακούς φοιτητές.

Η επιλογή θα γίνεται με βάση την αξιολόγηση του φακέλου των δικαιολογητικών των υποψηφίων και τη συνέντευξη από την Επιτροπή Αξιολόγησης Υποψηφίων. Με απόφαση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών ορίζεται κάθε έτος η Επιτροπή Αξιολόγησης Υποψηφίων, η οποία αποτελείται από: τρία (3) μέλη ΔΕΠ του ίδιου ή συναφούς αντικειμένου και ειδικότερα αποτελείται από τον Διευθυντή του (Δ)ΠΜΣ και δύο (2) μέλη. Η επιλογή ολοκληρώνεται μέχρι την 15^η Οκτωβρίου. Σε περίπτωση που το ΔΠΜΣ προκηρυχθεί για το εαρινό εξάμηνο, η επιλογή ολοκληρώνεται μέχρι την 15^η Μαρτίου. Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά περιλαμβάνονται στο Παράρτημα 1, καθώς και στην προκήρυξη κάθε έτους.

Για την εισαγωγή μεταπτυχιακών φοιτητών διενεργείται προκήρυξη (Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος) με απόφαση της ΕΠΣ κάθε ακαδημαϊκό έτος μέχρι το τέλος Ιουλίου με καταληκτική ημερομηνία υποβολής αιτήσεων και δικαιολογητικών το αργότερο εντός του Σεπτεμβρίου του τρέχοντος έτους. Σε περίπτωση που το ΔΠΜΣ προκηρυχθεί για το εαρινό εξάμηνο, διενεργείται προκήρυξη (Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος) με απόφαση της ΕΠΣ μέχρι το τέλος Δεκεμβρίου με καταληκτική ημερομηνία υποβολής αιτήσεων και δικαιολογητικών το αργότερο εντός του Φεβρουαρίου. Η δημοσίευση της προκήρυξης γίνεται από το Πανεπιστήμιο Πατρών με ευθύνη του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης και Κοινωνικής Εργασίας, ενώ το σχετικό κόστος βαρύνει το ΔΠΜΣ. Η προκήρυξη αναρτάται στην ιστοσελίδα των συνεργαζόμενων τμημάτων και του Ιδρύματος. Στην προκήρυξη αναφέρονται οι προϋποθέσεις εισαγωγής, οι κατηγορίες πτυχιούχων και ο αριθμός εισακτέων, ο τρόπος εισαγωγής (αξιολόγηση του φακέλου των δικαιολογητικών και συνέντευξη, οι προθεσμίες υποβολής αιτήσεων καθώς και τα δικαιολογητικά που απαιτούνται. Οι αιτήσεις και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά αναρτούνται στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του ΔΠΜΣ, σε προθεσμία που ορίζεται στην προκήρυξη και μπορεί να παραταθεί με απόφαση της ΕΠΣ. Οι

υποψήφιοι συνιστάται να ελέγχουν προσεκτικά τις οδηγίες που αφορούν κάθε επιμέρους κριτήριο για τη μοριοδότηση τους, ώστε ο φάκελος να υποβάλλεται πλήρης στις προκαθορισμένες ημερομηνίες. Συμπληρωματικά, ελλιπή ή ετεροχρονισμένα παραστατικά δεν γίνονται δεκτά.

Οι υποψήφιοι υποβάλουν τα παρακάτω δικαιολογητικά: (Παράρτημα 1)

- α) αίτηση συμμετοχής (ηλεκτρονικά ή/και σε έντυπη μορφή),
  - β) αντίγραφο πτυχίου ή βεβαίωση περάτωσης σπουδών ,
  - γ) πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας,
  - δ) αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα (αναφορά αναλυτικά σε σπουδές, διδακτική ή και επαγγελματική εμπειρία, επιστημονική δραστηριότητα) ,
  - ε) αποδεικτικά ερευνητικής ή επαγγελματικής δραστηριότητας, (εάν υπάρχουν),
  - ζ) τουλάχιστον δύο συστατικές επιστολές (Οι επιστολές πρέπει να υπογράφονται από μέλη ΔΕΠ του εκπαιδευτικού Ιδρύματος του υποψηφίου ή από μέλη ΔΕΠ άλλων εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων που είναι εξοικειωμένα με την επιστημονική κατάρτιση του υποψηφίου).
  - η) αντίγραφο μεταπτυχιακού τίτλου (εάν υπάρχει),
  - θ) δημοσιεύσεις σε περιοδικά με κριτές (εάν υπάρχουν),
  - ι) φωτοτυπία δύο όψεων της αστυνομικής ταυτότητας,
  - κ) αντίγραφο πιστοποιητικού γνώσης της αγγλικής γλώσσας (επιπέδου B2) η οποία πιστοποιείται με Τίτλο σπουδών από Εκπαιδευτικό Ίδρυμα αγγλόφωνης χώρας ή αγγλόφωνου προγράμματος σπουδών, - Πιστοποιητικό First Certificate in English, - Πιστοποιητικό Toefl με βαθμολογία τουλάχιστον 500 μόρια (ή 300 με το νέο τρόπο αξιολόγησης), - Πιστοποιητικό IELTS με βαθμό 6,5 και άνω, - Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας (επίπεδο B2).
- Οι πτυχιούχοι αγγλόφωνων πανεπιστημίων απαλλάσσονται από την υποχρέωση προσκόμισης πιστοποιητικού γλωσσομάθειας. Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν οι ανωτέρω προϋποθέσεις για την καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας, η ΕΠΣ του ΔΠΜΣ, θα αποφασίζει για τον τρόπο εξέτασης των υποψηφίων προκειμένου να διαπιστώνεται η επάρκεια στην αγγλική γλώσσα με γραπτές εξετάσεις.

Θετικά θα συνυπολογίζεται η γνώση και δεύτερης ξένης γλώσσας.

Δικαίωμα υποβολής αίτησης για μερική φοίτηση έχουν:

- α) οι φοιτητές που αποδεδειγμένα εργάζονται τουλάχιστον είκοσι (20) ώρες την εβδομάδα (προσκομίζεται βεβαίωση εργοδότη, αντίγραφο σύμβασης εργασίας/ έργου, βεβαίωση υπηρεσιακής κατάστασης, ότι άλλο κρίνεται απαραίτητο,
- β) οι φοιτητές με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες,
- γ) οι φοιτητές που είναι παράλληλα αθλητές και κατά τη διάρκεια των σπουδών τους ανήκουν σε αθλητικά σωματεία εγγεγραμμένα στο ηλεκτρονικό μητρώο αθλητικών σωματείων του άρθρου 142 του ν. 4714/2020 (Α' 148), που τηρείται στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού (Γ.Γ.Α.) υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
  - γα) για όσα έτη καταλαμβάνουν διάκριση 1ης έως και 8ης θέσης σε πανελλήνια πρωταθλήματα ατομικών αθλημάτων με συμμετοχή τουλάχιστον δώδεκα (12) αθλητών και οκτώ (8) σωματείων ή αγωνίζονται σε ομάδες των δύο (2) ανώτερων κατηγοριών σε ομαδικά αθλήματα ή συμμετέχουν ως μέλη εθνικών ομάδων σε πανευρωπαϊκά πρωταθλήματα, παγκόσμια πρωταθλήματα ή άλλες διεθνείς διοργανώσεις υπό την Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή, ή
  - γβ) συμμετέχουν έστω άπαξ, κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους στο πρόγραμμα σπουδών για το οποίο αιτούνται την υπαγωγή τους σε καθεστώς μερικής φοίτησης, σε ολυμπιακούς, παραολυμπιακούς αγώνες και ολυμπιακούς αγώνες κωφών. Οι φοιτητές της παρούσας

υποπερίπτωσης δύνανται να εγγράφονται ως φοιτητές μερικής φοίτησης, μετά από αίτησή τους που εγκρίνεται από την Κοσμητεία της Σχολής.

Για τους φοιτητές που φοιτούν σε καθεστώς μερικής φοίτησης κάθε εξάμηνο προσμετράται ως μισό ακαδημαϊκό εξάμηνο. Οι φοιτητές αυτοί δεν δύνανται να εξετάζονται σε αριθμό μεγαλύτερο από το ήμισυ των μαθημάτων του εξαμήνου που προβλέπει το ΔΠΜΣ. Η διάρκεια της μερικής φοίτησης δεν υπερβαίνει το διπλάσιο της διάρκειας της κανονικής φοίτησης.

Οι υποψήφιοι υποβάλλουν την αίτησή τους ηλεκτρονικά στο portal :

https://matrix.upatras.gr/sap/bc/webdynpro/sap/zups_pg_adm#

Για περισσότερες πληροφορίες, μπορούν να απευθύνονται στην Γραμματεία του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης και Κοινωνικής Εργασίας της Σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πατρών (2610969700-05)

Στο ΔΠΜΣ γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι των Τμημάτων ΑΕΙ της ημεδαπής ή ομοταγών, αναγνωρισμένων από τον ΔΟΑΤΑΠ, ιδρυμάτων της αλλοδαπής, καθώς και απόφοιτοι άλλων Τμημάτων Πανεπιστημίων ή ΤΕΙ της ημεδαπής ή ομοταγών, αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων της αλλοδαπής, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, των οποίων οι απόφοιτοι έχουν τη δυνατότητα να ασκήσουν συμβουλευτικό και εκπαιδευτικό έργο.

Αίτηση μπορούν να υποβάλουν και τελειόφοιτοι των Τμημάτων ΑΕΙ., υπό την προϋπόθεση ότι θα έχουν προσκομίσει Βεβαίωση Περάτωσης των Σπουδών τους το αργότερο μέχρι μία μέρα πριν την ημερομηνία συνεδρίασης της ΕΠΣ για επικύρωση του πίνακα των επιτυχόντων. Στην περίπτωση αυτή αντίγραφο του πτυχίου ή του διπλώματός τους προσκομίζεται πριν από την ημερομηνία έναρξης του προγράμματος. Σε κάθε περίπτωση, οι επιλεγέντες θα πρέπει να προσκομίσουν όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά μέχρι τη λήξη των εγγραφών.

Αίτηση δύνανται να υποβάλλουν και τελειόφοιτοι αλλοδαπών Ιδρυμάτων τα οποία δεν είναι ακόμα ενταγμένα στο Εθνικό Μητρώο Αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων της αλλοδαπής του ΔΟΑΤΑΠ. Στην περίπτωση αυτή, οι αιτούντες υποβάλλουν υπεύθυνη δήλωση περί κατοχής τίτλου σπουδών. Σε κάθε περίπτωση, οι επιλεγέντες θα πρέπει να προσκομίσουν αποδεικτικά έγγραφα ότι έχουν προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες ώστε ο τίτλος τους και το αντίστοιχο Ίδρυμα πρόκειται να ενταχθούν στο Εθνικό μητρώο Αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων της αλλοδαπής του ΔΟΑΤΑΠ, μέχρι την ολοκλήρωση της διάρκειας σπουδών τους. Σε διαφορετική περίπτωση γίνεται διαγραφή του φοιτητή, χωρίς να υπάρχει αξίωση από τον φοιτητή επιστροφής των χρημάτων που κατέθεσε.

Τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.) της ημεδαπής και τα δημόσια ερευνητικά κέντρα που εποπτεύονται από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας, δεσμεύονται από τα Μητρώα του άρθρου 304 του ν. 4957/2022, όπως ισχύει, προκειμένου τα αρμόδια ανά περίπτωση όργανά τους να διαπιστώσουν αν ένα ίδρυμα της αλλοδαπής ή ένας τύπος τίτλου ιδρύματος της αλλοδαπής είναι αναγνωρισμένα για την αποδοχή αίτησης και εγγραφής για εισαγωγή σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών ή την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής. Το αρμόδιο όργανο του πανεπιστημίου ή ερευνητικού κέντρου, εφόσον ο τίτλος σπουδών συμπεριλαμβάνεται στον κατάλογο του άρθρου 307, επιπροσθέτως των λοιπών δικαιολογητικών που καθορίζει, οφείλει να ζητήσει Βεβαίωση Τόπου Σπουδών, η οποία εκδίδεται και αποστέλλεται από τον φορέα πραγματοποίησης των σπουδών ή τον φορέα εκπόνησης του ερευνητικού έργου. Αν ως τόπος σπουδών ή μέρος αυτών βεβαιώνεται η Ελληνική Επικράτεια, ο τίτλος σπουδών δεν αναγνωρίζεται, εκτός αν το μέρος σπουδών που έγιναν στην ελληνική επικράτεια βρίσκεται σε δημόσιο Α.Ε.Ι.

Τα μέλη των κατηγοριών Ε.Ε.Π., καθώς και Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. μπορούν μετά από αίτησή τους να εγγραφούν ως υπεράριθμοι/ες, και μόνο ένας κατ' έτος και ανά Δ.Π.Μ.Σ., εφόσον υπηρετούν στο οικείο Τμήμα και ο τίτλος σπουδών και το έργο που επιτελούν στο οικείο Τμήμα είναι συναφές με το αντικείμενο του Δ.Π.Μ.Σ.

Η επιλογή γίνεται κυρίως με συνεκτίμηση των εξής κριτηρίων: το γενικό βαθμό του πτυχίου/διπλώματος, τη βαθμολογία στα προπτυχιακά μαθήματα που είναι σχετικά με το γνωστικό αντικείμενο του ΔΠΜΣ, την επίδοση σε Πτυχιακή εργασία, όπου αυτή προβλέπεται στο προπτυχιακό επίπεδο και την τυχούσα ερευνητική ή επαγγελματική εμπειρία του υποψηφίου σε αντίστοιχο τομέα ή σε συναφές αντικείμενο.

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΜΟΡΙΑ ποσοστό επί τοις %
1	Βαθμός πτυχίου/διπλώματος,	35
2	Επίπεδο γνώσης της ξένης γλώσσας	5
3	Δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά, Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια	5
4	Κατοχή άλλων Μεταπτυχιακών Τίτλων Σπουδών	10
5	Συναφής επαγγελματική εμπειρία	10
6	Συστατικές επιστολές	5
7	Συνέντευξη	30
ΣΥΝΟΛΟ		100 %

- α) Βαθμός πτυχίου: στρογγυλοποίηση στο πρώτο δεκαδικό ψηφίο x 5 μόρια,
- β) Αναγνωρισμένος τίτλος γλωσσομάθειας που πιστοποιεί την καλή (B2) γνώση της ξένης (αγγλικής) γλώσσας (όπως αυτοί ορίζονται από το άρθρο 1 του Π.Δ.146/2007, την παρ.1 του άρθρου 1 του Π.Δ.116/2006 και τον Α.Σ.Ε.Π.: 5 μόρια (σε περίπτωση που δεν υπάρχει αναγνωρισμένος τίτλος, η γλωσσομάθεια εξετάζεται με ειδική εξέταση),
- γ) Επιστημονική δραστηριότητα του υποψηφίου (δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά, συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα, ανακοινώσεις σε συνέδρια) από 0-5 μόρια,
- δ) Κατοχή άλλων Μεταπτυχιακών Τίτλων Σπουδών ή διδακτορικό δίπλωμα : 0-10 μόρια,
- ε) Συναφής επαγγελματική εμπειρία, 0-10 μόρια
- στ) Συστατικές επιστολές, 0-5 μόρια
- ε) Συνέντευξη του υποψηφίου: Ποιοτική αξιολόγηση από 0-30 μόρια.

Η Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ. παραλαμβάνει τις αιτήσεις και τα απαραίτητα δικαιολογητικά που υποβάλλουν ηλεκτρονικά οι υποψήφιοι/ες μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες, τα οποία προβλέπονται από την προκήρυξη κάθε φορά και συντάσσει πίνακα υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών, τον οποίο διαβιβάζει στην Ε.Α.Υ. Τα δικαιολογητικά που κατατίθενται από τους υποψηφίους πρέπει να έχουν υποβληθεί εμπρόθεσμα, όπως αυτά προβλέπονται στη σχετική προκήρυξη. Εκπρόθεσμες αιτήσεις δεν γίνονται δεκτές. Η διαδικασία αξιολόγησης των υποψηφίων περιλαμβάνει δύο στάδια: Στο πρώτο, αξιολογούνται οι αιτήσεις με βάση την πληρότητα και την εγκυρότητα των απαιτούμενων δικαιολογητικών που υποβλήθηκαν, ο οποίος αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση πρόκρισης στο επόμενο στάδιο. Κατά

το δεύτερο στάδιο της διαδικασίας, οι υποψήφιοι/ες καλούνται σε συνέντευξη ενώπιον της Ε.Α.Υ. Στόχος είναι να διαπιστωθεί ποιοί/ές υποψήφιοι/ες είναι ικανοί/ές να ανταποκριθούν ουσιαστικά στις απαιτήσεις του Δ.Π.Μ.Σ., συνεκτιμώντας το κίνητρο και το ενδιαφέρον, αλλά και τη συνολικότερη συγκρότηση και επιστημονική τους επάρκεια σε σχέση με το αντικείμενο του μεταπτυχιακού προγράμματος.

Με την ολοκλήρωση των διαδικασιών αξιολόγησης η Επιτροπή Αξιολόγησης Υποψηφίων καταρτίζει πλήρη κατάλογο με όλους τους υποψηφίους και ύστερα από τον σχετικό έλεγχο απορρίπτει όσους δεν πληρούν τα κριτήρια που έχουν καθοριστεί και καλεί σε συνέντευξη τους προκρινόμενους υποψηφίους. Με βάση τη συνέντευξη και την αξιολόγηση φακέλου του υποψηφίου/υποψηφίας, ιεραρχεί τους υποψηφίους προβαίνει στην τελική επιλογή και καταρτίζει τον τελικό πίνακα των επιτυχόντων, ο οποίος επικυρώνεται από την ΕΠΣ του Προγράμματος. Οι εκατό (100) υποψήφιοι με την υψηλότερη βαθμολογία χαρακτηρίζονται ως επιτυχόντες και οι υπόλοιποι χαρακτηρίζονται ως επιλαχόντες. Σε περίπτωση που δυο ή περισσότεροι υποψήφιοι συγκεντρώσουν συνολικά τον ίδιο αριθμό μορίων, γίνονται δεκτοί όλοι οι ισοβαθμήσαντες, με την προϋπόθεση ότι δεν υπερβαίνουν τον μέγιστο αριθμό εισακτέων που έχει οριστεί στην πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος. Στην περίπτωση που συμπληρωθεί ο μέγιστος αριθμός εισακτέων, εισάγεται ο υποψήφιος που έχει τον μεγαλύτερο βαθμό πτυχίου.

Η διαδικασία επιλογής των υποψηφίων, η έκδοση των αποτελεσμάτων και η εγγραφή των επιτυχόντων πρέπει να έχει ολοκληρωθεί το αργότερο μέχρι την 20^η Οκτωβρίου κάθε ακαδημαϊκού έτους. Σε περίπτωση που το ΔΠΜΣ προκηρυχθεί για το εαρινό εξάμηνο, η διαδικασία επιλογής των υποψηφίων, η έκδοση των αποτελεσμάτων και η εγγραφή των επιτυχόντων πρέπει να έχει ολοκληρωθεί το αργότερο μέχρι την 20^η Μαρτίου.

Άρθρο 6

Εγγραφές - Δηλώσεις Μαθημάτων/Ασκήσεων

Οι επιτυχόντες υποψήφιοι καλούνται να απαντήσουν γραπτά ή ηλεκτρονικά (email) εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών εάν αποδέχονται ή όχι την ένταξη τους στο Δ.Π.Μ.Σ., αποδεχόμενοι τους όρους λειτουργίας του. Η μη απάντηση από επιλεγέντα υποψήφιο μέσα στην παραπάνω προθεσμία ισοδυναμεί με άρνηση αποδοχής. Εφόσον υπάρξουν αρνήσεις, η Γραμματεία ενημερώνει τους αμέσως επόμενους στη σειρά αξιολόγησης από το σχετικό πίνακα επιτυχόντων. Ένσταση κατά των πινάκων επιτυχόντων μπορεί να γίνει μέσα σε πέντε (5) εργάσιμες ημέρες από την ημερομηνία ανακοίνωσης των πινάκων. Η ένσταση, η οποία πρέπει να είναι συγκεκριμένη, κρίνεται τελεσίδικα από την Ε.Π.Σ.

Οι επιτυχόντες θα πρέπει να εγγραφούν στη γραμματεία του ΔΠΜΣ έως 20 Οκτωβρίου όταν το Πρόγραμμα προκηρύσσεται για το χειμερινό εξάμηνο. Σε περίπτωση που το ΔΠΜΣ προκηρυχθεί για το εαρινό εξάμηνο η εγγραφή των επιτυχόντων πρέπει να έχει ολοκληρωθεί το αργότερο έως 20 Μαρτίου. Οι προθεσμίες ορίζονται από την Ε.Π.Σ. Η εγγραφή γίνεται ηλεκτρονικά στο portal του Πανεπιστημίου. Για λόγους εξαιρετικής ανάγκης είναι δυνατή η εγγραφή μεταπτυχιακού φοιτητή μετά από τη λήξη της προθεσμίας με απόφαση της Συντονιστικής Επιτροπής ύστερα από αιτιολογημένη αίτηση του ενδιαφερομένου.

Οι εισακτέοι μεταπτυχιακοί φοιτητές μπορούν να ενημερώνονται από την ιστοσελίδα του Τμήματος/την Γραμματεία του Τμήματος/την ιστοσελίδα του ΔΠΜΣ.

Οι Μ.Φ. υποχρεούνται να ανανεώνουν την εγγραφή τους ανά εξάμηνο. Η ανανέωση γίνεται ηλεκτρονικά εντός συγκεκριμένων προθεσμιών που ορίζονται από την Ε.Π.Σ.

Παραβίαση της προθεσμίας εγγραφής ισοδυναμεί με απώλεια της δυνατότητας παρακολούθησης του τρέχοντος εξαμήνου.

Φοιτητής, που δεν ανανέωσε την εγγραφή του και δεν παρακολούθησε μαθήματα ή δεν διεξήγαγε έρευνα για δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα, χάνει αυτοδίκαια την ιδιότητα του μεταπτυχιακού φοιτητή και διαγράφεται από τα μητρώα του ΔΠΜΣ.

Οι όροι φοίτησης που περιλαμβάνονται στον Κανονισμό Σπουδών του ΔΠΜΣ γίνονται αποδεκτοί από κάθε υποψήφιο με την εγγραφή του. Ο υποψήφιος, πριν εγγραφεί, λαμβάνει γνώση αυτού του Κανονισμού από τον δικτυακό τόπο του Τμήματος.

Άρθρο 7 **Εκπαιδευτική Δομή του ΔΠΜΣ**

Διάρκεια και διάρθρωση Σπουδών - Διδακτικό ημερολόγιο

Η χρονική διάρκεια φοίτησης στο ΔΠΜΣ ορίζεται σε τρία (3) ακαδημαϊκά εξάμηνα, στα οποία περιλαμβάνεται ο χρόνος εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας και η πραγματοποίηση πρακτικής άσκησης. Ο/Η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια με αίτηση του/της μπορεί να ζητήσει αιτιολογημένα παράταση φοίτησης, η οποία δεν μπορεί να ξεπερνάει τα δύο (2) εξάμηνα. Κατά συνέπεια, ο ανώτατος επιτρεπόμενος χρόνος ολοκλήρωσης των σπουδών ορίζεται στα πέντε (5) ακαδημαϊκά εξάμηνα (v+2).

Δυνατότητα μερικής φοίτησης για εργαζόμενους φοιτητές και σε εξαιρετικές περιπτώσεις και για μη εργαζόμενους φοιτητές παρέχεται κατόπιν αίτησης στην ΕΠΣ του μεταπτυχιακού φοιτητή και κατάθεσης των σχετικών δικαιολογητικών.

Ο μεταπτυχιακός φοιτητής μπορεί με αίτησή του να ζητήσει αιτιολογημένα αναστολή φοίτησης (στρατιωτική θητεία, ασθένεια, απουσία στο εξωτερικό, λόγοι ανωτέρας βίας ή ό,τι άλλο κρίνει η ΕΠΣ), εφόσον προσκομίσει τα σχετικά δικαιολογητικά. Η απόφαση λαμβάνεται από την ΕΠΣ ύστερα από εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής. Τα εξάμηνα αναστολής της φοιτητικής ιδιότητας δεν προσμετρώνται στην προβλεπόμενη ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης και δεν μπορούν να υπερβαίνουν τα δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα. Η αναστολή φοίτησης χορηγείται μόνο μία φορά. Οι φοιτητές που βρίσκονται σε αναστολή φοίτησης, χάνουν την φοιτητική ιδιότητα καθ' όλο το χρονικό διάστημα της διακοπής σπουδών τους.

Σε περίπτωση υπέρβασης αυτού του χρονικού ορίου ο μεταπτυχιακός φοιτητής διαγράφεται κατόπιν απόφασης της ΕΠΣ ύστερα από εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής.

Η διδασκαλία, οι εξετάσεις του πρώτου και του δεύτερου διδακτικού εξαμήνου και οι επαναληπτικές εξετάσεις του Σεπτεμβρίου ορίζονται σύμφωνα με το Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο όπως αυτό εγκρίνεται από τη Σύγκλητο.

Μαθήματα - Πρόγραμμα σπουδών

Τα μαθήματα του ΔΠΜΣ ξεκινούν το χειμερινό εξάμηνο εκάστου ακαδημαϊκού έτους και ακολουθούν το ακαδημαϊκό ημερολόγιο του Πανεπιστημίου Πατρών. Σε περίπτωση αδυναμίας έναρξης στο χειμερινό εξάμηνο, δύνата να μεταφερθεί στο εαρινό, με απόφαση της ΕΠΣ του Προγράμματος. Για την απόκτηση ΔΜΣ απαιτούνται συνολικά ενενήντα (90) πιστωτικές μονάδες (ECTS). Κατά τη διάρκεια των σπουδών, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές υποχρεούνται σε: α) παρακολούθηση και επιτυχή εξέταση μεταπτυχιακών μαθημάτων, β) παρακολούθηση σεμιναρίων γ) σε εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, δ) πραγματοποίηση πρακτικής άσκησης. Για την απονομή του Δ.Μ.Σ. απαιτείται η επιτυχής παρακολούθηση δέκα (10) μαθημάτων, η εκπόνηση διπλωματικής εργασίας και η πραγματοποίηση πρακτικής άσκησης. Συνολικά τα μαθήματα αντιστοιχούν σε τριάντα (30) Π.Μ. ανά εξάμηνο σπουδών και συνολικά σε εξήντα (60)Π.Μ. (ECTS). Η διπλωματική εργασία αντιστοιχεί σε δέκα πέντε (15) πιστωτικές μονάδες. Κατά τη διάρκεια του Α εξαμήνου σπουδών οι φοιτητές/τριες παρακολουθούν τα πέντε (5) υποχρεωτικά μαθήματα. Κατά τη διάρκεια του Β εξαμήνου σπουδών οι φοιτητές/τριες παρακολουθούν πέντε (5) υποχρεωτικά μαθήματα. Κατά τη διάρκεια του Γ εξαμήνου οι φοιτητές/τριες εκπονούν Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία και πραγματοποιούν Πρακτική Άσκηση. Οι ελάχιστες ώρες διδακτικού έργου ανα μάθημα ορίζονται σε 39 διδακτικές ώρες.

Η διδασκαλία των μαθημάτων γίνεται διά ζώσης και εξ αποστάσεως με αντίστοιχο ποσοστό (π.χ. 70/30) σύμφωνα με το άρθρο 80 παρ. 3 ιδ του ν. 4957/2022. Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση θα πραγματοποιείται μέσω ειδικής ηλεκτρονικής πλατφόρμας εκπαίδευσης. Αν η εκπαιδευτική διαδικασία πραγματοποιείται με τη χρήση μεθόδων ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, αυτές δεν μπορούν να υπερβαίνουν το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) των πιστωτικών μονάδων του Δ.Π.Μ.Σ.

Η γλώσσα διδασκαλίας και συγγραφής της Διπλωματικής Εργασίας είναι η ελληνική, αλλά παρέχεται η δυνατότητα συγγραφής της Διπλωματικής Εργασίας στην αγγλική γλώσσα. Το αναλυτικό πρόγραμμα μαθημάτων ανά εξάμηνο διαμορφώνεται ως εξής:

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ			
Κωδικός	Τίτλος μαθήματος	ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ (ECTS)
CCL_100	Εισαγωγή στην Επαγγελματική Συμβουλευτική	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	6
CCL_101	Μεθοδολογία Έρευνας στη Συμβουλευτική-Στατιστική	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	6

CCL_102	Συμβουλευτική στη Δια Βίου Μάθηση	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	6
CCL_103	Συμβουλευτική ευάλωτων κοινωνικών ομάδων	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	6
CCL_104	Επαγγελματική αξιολόγηση-Ψυχομετρία	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	6
ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΕΞΑΜΗΝΟΥ			30
Β' ΕΞΑΜΗΝΟ			
Κωδικός	Τίτλος μαθήματος	ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ (ECTS)
CCL_200	Επαγγελματική Συμβουλευτική και Νέες Τεχνολογίες	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	6
CCL_201	Διαχείριση Ανθρώπινου Δυναμικού	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	6
CCL_202	Εκπαίδευση και αγορά εργασίας	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	6
CCL_203	Αξιολόγηση προγραμμάτων Εκπαίδευσης και Κατάρτισης	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	6
CCL_204	Ανάπτυξη Δεξιοτήτων και επαγγελματική επιλογή	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	6
ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΕΞΑΜΗΝΟΥ			30
Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ			
Κωδικός	Τίτλος μαθήματος	ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ (ECTS)
CCL_300	Μεταπτυχιακή Διπλωματική εργασία	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	15
CCL_301	Πρακτική άσκηση	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	15
ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΕΞΑΜΗΝΟΥ			30

Στην αρχή κάθε εξαμήνου και πριν την έναρξη των μαθημάτων του ΔΠΜΣ ανακοινώνεται στους μεταπτυχιακούς φοιτητές το ακαδημαϊκό ημερολόγιο στο οποίο αναγράφονται οι ημερομηνίες έναρξης και λήξης των εξαμήνων και οι περίοδοι εξετάσεων.

Περιγραφή των μαθημάτων:

«Εισαγωγή στην Επαγγελματική Συμβουλευτική»

Σκοπός του μαθήματος είναι η κριτική κατανόηση και εμβάθυνση στα βασικά θέματα, τις αρχές και πρακτικές που σχετίζονται με το αντικείμενο της Επαγγελματικής Συμβουλευτικής

Στο πλαίσιο του μαθήματος, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες καλούνται να κατανοήσουν:

- τον ορισμό, τις βασικές αρχές και το πλαίσιο υλοποίησης της επαγγελματικής συμβουλευτικής,
- τις σύγχρονες προσεγγίσεις και τάσεις στην επαγγελματική συμβουλευτική,
- την έννοια και τη διαδικασία της επαγγελματικής ανάπτυξης,
- τις θεωρίες και μεταθεωρίες επαγγελματικής ανάπτυξης και την αξιοποίησή τους στη συμβουλευτική διαδικασία,
- τις βασικές θεωρίες λήψης αποφάσεων, τις δυσκολίες στη λήψη αποφάσεων και την εφαρμογή της μεθοδολογίας λήψης αποφάσεων στη συμβουλευτική διαδικασία,
- τη διαπραγμάτευση της σχέσης στο πλαίσιο της επαγγελματικής συμβουλευτικής,
- τον εντοπισμό προβληματισμών των συμβουλευόμενων σε θέματα σταδιοδρομίας/επαγγελματικού προσανατολισμού,
- τις πολιτισμικές διαστάσεις στην επαγγελματική ανάπτυξη και στην Επαγγελματική Συμβουλευτική και το πλαίσιο εφαρμογής της επαγγελματικής συμβουλευτικής σε διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα,
- τις γνώσεις, τις δεξιότητες, τα εργαλεία και τις τεχνικές που χρησιμοποιούνται από τους συμβούλους σταδιοδρομίας/επαγγελματικού προσανατολισμού,
- το πλαίσιο και τον σχεδιασμό της σταδιοδρομίας, τα στάδια της αρχικής διαγνωστικής αξιολόγησης, της σύνταξης συμβολαίου μεταξύ συμβούλου και συμβουλευμένου και της διερεύνησης του προβλήματος,
- τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση προγραμμάτων επαγγελματικής συμβουλευτικής,
- τους φορείς που υλοποιούν προγράμματα επαγγελματικής συμβουλευτικής (Γραφεία Διασύνδεσης, Ο.Α.Ε.Δ., Φορείς τοπικής Αυτοδιοίκησης, Ιδιωτικοί φορείς)
- τις αρχές δεοντολογίας στην επαγγελματική Συμβουλευτική.

Παρουσιάζονται αναλυτικά οι διαδικασίες υλοποίησης του μαθήματος:

Για την επιτυχή προσέγγιση των γνωστικών αντικειμένων του μαθήματος θα λάβουμε υπόψη μας τόσο τα χαρακτηριστικά, τα ενδιαφέροντα και τις επιμορφωτικές ανάγκες της ομάδας των μεταπτυχιακών φοιτητών/φοιτητριών, όσο και τις αρχές μάθησης ενηλίκων, οι οποίες είναι οι ακόλουθες: α) η σκέψη να συνδέεται με τη δράση, β) το επίκεντρο της επιμορφωτικής διαδικασίας να αποτελούν οι διδασκόμενοι, γ) να αξιοποιείται η ευρετική πορεία προς τη γνώση, δ) να αναπτύσσεται ο κριτικός τρόπος σκέψης, ε) να αναπτύσσονται αμφίδρομες σχέσεις επικοινωνίας ανάμεσα στον διδάσκοντα και τους διδασκόμενους.

Σε συνδυασμό με τα προαναφερόμενα, για την επιτυχή υλοποίηση του μαθήματος θα χρησιμοποιήσουμε βιωματικές, συμμετοχικές, εκπαιδευτικές τεχνικές, προκειμένου να ενεργοποιήσουμε τους εκπαιδευόμενους στη μαθησιακή διαδικασία, να αξιοποιήσουμε το σημαντικό κεφάλαιο εμπειριών που διαθέτουν και τις προϋπάρχουσες γνώσεις τους, ώστε να πετύχουμε υψηλό βαθμό παιδαγωγικής αλληλεπίδρασης μαζί τους.

Ειδικότερα, θα χρησιμοποιήσουμε τις ακόλουθες βιωματικές, συμμετοχικές, εκπαιδευτικές τεχνικές:

- εμπλουτισμένη εισήγηση
- καταγισμό ιδεών
- μελέτη περίπτωσης

- ερωτήσεις - απαντήσεις
- συζήτηση
- εργασία σε ομάδες
- Παιχνίδια ρόλων
- σχέδια εργασίας (projects)

Συγκεκριμένα, παρουσιάζονται τα ακόλουθα αντικείμενα:

- Εννοιολογική προσέγγιση, αρχές, πλαίσιο και στόχοι υλοποίησης της Επαγγελματικής Συμβουλευτικής.
- Δεξιότητες -προσοντα που απαιτούνται για την επαγγελματική συμβουλευτική.
- Εννοιολογική προσέγγιση της επαγγελματικής ανάπτυξης
- Θεωρητικές προσεγγίσεις στην επαγγελματική Συμβουλευτική. *Ψυχολογικές Θεωρίες:* Χαρακτηριστικών (Parsons), Τυπολογική (Holland), Ψυχοδυναμική (Roe), Κοινωνικής μάθησης (Bandura, Krunboltz, O'Hara), Εξελικτικές (Ginzeberg, Super). *Κοινωνιολογικές Θεωρίες:* Κοινωνικοποίησης και κοινωνικών ρόλων (Musgrave), Κοινωνικοψυχολογική (Blau), Δόμησης Ευκαιριών (Roberts), Πολιτιστική (Willis). *Σύγχρονες Θεωρητικές Προσεγγίσεις:* Κονστρουκτιβισμός (Peavy), Θεωρία των Συστημάτων (McMahon&Patton), Θεωρία Θετικής Αβεβαιότητας (Gelatte). Θεωρητικές προσεγγίσεις επαγγελματικής ανάπτυξης γυναικών (Hackett&Betz).
- Μοντέλα επαγγελματικής ανάπτυξης πολιτισμικά προσανατολισμένα.
- Μοντέλα Λήψης αποφάσεων (Hilton, Katz, Gelatt, Kaldor&Zytowski, Vroom), στρατηγικές και πρότυπα συμπεριφοράς στη λήψη αποφάσεων, συγκλίσεις και αποκλίσεις των μοντέλων.
- Αξιοποίηση θεωρητικών σχημάτων στη διερεύνηση των παραγόντων που επηρεάζουν τη λήψη απόφασης.
- Πλαίσιο και σχεδιασμός σταδιοδρομίας με την αξιοποίηση εσωτερικών και εξωτερικών μεταβλητών του ατόμου.
- Η διαπραγμάτευση της σχέσης στο πλαίσιο της επαγγελματικής συμβουλευτικής: Δημιουργία κλίματος σημαντικότητας, δημιουργία συνδέσμων ανάμεσα στους συμβουλευόμενους και στους συμβούλους, διαπραγμάτευση της εργασιακής συμμαχίας, αντιμετώπιση της αντίστασης του συμβουλευόμενου.

Επίσης, περιγράφονται οι διαδικασίες χρήσης των τεστ, ερωτηματολογίων και επαγγελματικών πληροφοριών για την ενίσχυση της αυτογνωσίας του πελάτη, τη λήψη αποφάσεων και την υπέρβαση των «εμποδίων».

Τέλος, αναλύονται ειδικά θέματα όπως η εφαρμογή της επαγγελματικής συμβουλευτικής στους σύγχρονους οργανισμούς, οι διαφορές μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής συμβουλευτικής, καθώς και οι προκλήσεις και τα διλήμματα που αντιμετωπίζουν οι επαγγελματικοί σύμβουλοι κατά την άσκηση του επαγγέλματός τους.

«Μεθοδολογία Έρευνας στην Συμβουλευτική-Στατιστική»

Σκοπός του μαθήματος είναι η κριτική κατανόηση των σημαντικότερων μεθόδων έρευνας για τη συλλογή δεδομένων, όπως πειράματα, έρευνες, παρατηρήσεις, συνεντεύξεις, ομάδες εστίασης, εθνογραφικές έρευνες, έρευνες δράσεις και μελέτες, στον χώρο της Επαγγελματικής Συμβουλευτικής και της Διά Βίου Μάθησης. Στο πλαίσιο του μαθήματος, οι μεταπτυχιακοί

φοιτητές/τριες θα έχουν αποκτήσει τις απαιτούμενες δεξιότητες ερευνητικού σχεδιασμού, συλλογής, περιγραφής και ανάλυσης ερευνητικών ποιοτικών και ποσοτικών δεδομένων και στατιστικής επαγωγής. Στο πλαίσιο αυτό οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες θα μπορούν να διεξάγουν μετρήσεις και στατιστικούς ελέγχους και να αναλύουν τα δεδομένα με τη χρήση εξειδικευμένου λογισμικού (π.χ. SPSS) αλλά και θα έχουν εξοικειωθεί με λογισμικό ή γλώσσες προγραμματισμού ανοικτού κώδικα (π.χ. R). Στο μάθημα αυτό θα παρουσιαστεί αναλυτικά το βασικό μεθοδολογικό πλαίσιο σχεδιασμού και ανάλυσης που κατά κανόνα χρησιμοποιείται στις κοινωνικές επιστήμες, οι βασικοί εννοιολογικοί ορισμοί σχετικά με την ποιοτική και την ποσοτική έρευνα, ο σχεδιασμός και τα στάδια ανάπτυξης ερωτηματολογίων, η εγκυρότητα και η αξιοπιστία των μετρήσεων μέσω της χρήσης σύγχρονων στατιστικών μεθόδων. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον εμπειρικό έλεγχο θεωρητικών ερευνητικών ερωτημάτων με την χρήση της επαγωγικής στατιστικής ανάλυσης. Επίσης, παρουσιάζονται βασικά ζητήματα ηθικής και δεοντολογίας που σχετίζονται με το σχεδιασμό κοινωνικών πειραμάτων. Τέλος, δίνεται έμφαση στον τρόπο διαχείρισης των βιβλιογραφικών πηγών (π.χ. APA) και στα στάδια που απαιτούνται για την συγγραφή και παρουσίαση των ερευνητικών αποτελεσμάτων.

«Συμβουλευτική στη Δια Βίου Μάθηση»

Στο πλαίσιο του μαθήματος, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες καλούνται να κατανοήσουν:

- τις βασικές αρχές και το πλαίσιο υλοποίησης της δια βίου μάθησης
- τις βασικές αρχές και το πλαίσιο υλοποίησης της συμβουλευτικής
- την αρχική και συνεχιζόμενη επιμόρφωση των εκπαιδευτών ενηλίκων στο πεδίο της συμβουλευτικής
- τις προσεγγίσεις στην επιμόρφωση των εκπαιδευτών ενηλίκων στο πεδίο της συμβουλευτικής
- τις σύγχρονες μεθόδους επιμόρφωσης των εκπαιδευτών ενηλίκων στο πλαίσιο της δια βίου μάθησης
- το σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση προγραμμάτων συμβουλευτικής σταδιοδρομίας
- τους φορείς που υλοποιούν προγράμματα επιμόρφωσης εκπαιδευτών ενηλίκων (ΚΕΚ, ΚΕΔΙΒΙΜ, ΕΚΔΔΑ, ΙΜΕ- ΓΣΕΒΕΕ, ΙΝΕ-ΓΣΕΕ, Κέντρα Δια Βίου Μάθησης, Κοινωνικό Πολύκεντρο, Πολιτιστικοί Σύλλογοι, Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας, κ.λπ.)
- τα πεδία στα οποία υλοποιούνται προγράμματα Αρχικής και Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης στη χώρα μας στο πλαίσιο της δια βίου μάθησης ανέργων, εργαζομένων και ατόμων που ανήκουν σε ειδικές πληθυσμιακές
- τις καλές πρακτικές που αναπτύσσονται σε διεθνές και εθνικό επίπεδο σχετικά με την επιμόρφωση των εκπαιδευτών ενηλίκων στο πεδίο της συμβουλευτικής
- τις ευρωπαϊκές και ελληνικές πολιτικές για την επαγγελματική εκπαίδευση και δια βίου κατάρτιση
- τις ευρωπαϊκές δράσεις για την επαγγελματική εκπαίδευση (europass, σύστημα πιστωτικών μονάδων ECVET, επίπεδα επαγγελματικών προσόντων)
- τη συμβολή του εθνικού πλαισίου επαγγελματικών προσόντων στη διαδικασία Πιστοποίησης των Επαγγελματικών Προσόντων στο πλαίσιο της δια βίου μάθησης
- τη συμβολή των επαγγελματικών περιγραμμάτων στο πεδίο της δια βίου μάθησης
- τον ιδιαίτερο ρόλο του εκπαιδευτή ενδοεπιχειρησιακής εκπαίδευσης και κατάρτισης

- τη συμβουλευτική διαδικασία στο πλαίσιο του mentoring και του e- mentoring

Παρουσιάζονται αναλυτικά οι διαδικασίες υλοποίησης του μαθήματος:

Για την επιτυχή προσέγγιση των γνωστικών αντικειμένων του μαθήματος θα λάβουμε υπόψη μας τόσο τα χαρακτηριστικά, τα ενδιαφέροντα και τις επιμορφωτικές ανάγκες της ομάδας των μεταπτυχιακών φοιτητών, όσο και τις αρχές μάθησης ενηλίκων οι οποίες είναι οι ακόλουθες: α) η σκέψη να συνδέεται με τη δράση, β) επίκεντρο της επιμορφωτικής διαδικασίας να αποτελούν οι διδασκόμενοι, γ) να αξιοποιείται η ευρετική πορεία προς τη γνώση, δ) να αναπτύσσεται ο κριτικός τρόπος σκέψης, ε) να αναπτύσσονται αμφίδρομες σχέσεις επικοινωνίας ανάμεσα στον διδάσκοντα και τους διδασκόμενους.

Σε συνδυασμό με τα προαναφερόμενα για την επιτυχή υλοποίηση του μαθήματος θα χρησιμοποιήσουμε βιωματικές συμμετοχικές εκπαιδευτικές τεχνικές προκειμένου να ενεργοποιήσουμε τους εκπαιδευόμενους στη μαθησιακή διαδικασία, να αξιοποιήσουμε το σημαντικό κεφάλαιο εμπειριών που διαθέτουν, καθώς και τις προϋπάρχουσες γνώσεις τους, και για να πετύχουμε υψηλό βαθμό παιδαγωγικής αλληλεπίδρασης μαζί τους.

Ειδικότερα, θα χρησιμοποιήσουμε τις ακόλουθες βιωματικές συμμετοχικές εκπαιδευτικές τεχνικές:

- εμπλουτισμένη εισήγηση
- καταϊγισμό ιδεών
- μελέτη περίπτωσης
- ερωτήσεις - απαντήσεις
- συζήτηση
- χιονοστιβάδα
- επίδειξη
- εργασία σε ομάδες

Παράλληλα, το μάθημα στοχεύει στην εξοικείωση των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών με θέματα σχετικά με το πεδίο της Συμβουλευτικής στο πλαίσιο της Δια Βίου Μάθησης

Συγκεκριμένα ,παρουσιάζονται τα ακόλουθα αντικείμενα:

- Οι αρχές, το πλαίσιο και οι στόχοι υλοποίησης της Δια Βίου Μάθησης στην Ελλάδα και στην Ευρώπη
- Οι αρχές, το πλαίσιο και οι στόχοι υλοποίησης της συμβουλευτικής στο πλαίσιο της Δια Βίου Μάθησης
- Η αρχική και συνεχιζόμενη επιμόρφωση των εκπαιδευτών ενηλίκων και των συμβούλων στην Ελλάδα
- Οι σύγχρονες προσεγγίσεις στην επιμόρφωση των εκπαιδευτών ενηλίκων στο πλαίσιο της δια βίου συμβουλευτικής
- σύγχρονες μέθοδοι επιμόρφωσης των εκπαιδευτών ενηλίκων στο πλαίσιο της δια βίου συμβουλευτικής
- οι φορείς υλοποίησης προγραμμάτων επιμόρφωσης εκπαιδευτών ενηλίκων (ΚΕΚ, ΕΚΔΔΑ, ΙΜΕ- ΓΣΕΒΕΕ, ΙΝΕ-ΓΣΕΕ, Κέντρα Δια Βίου Μάθησης ΑΕΙ, Κοινωνικό Πολύκεντρο,

Πολιτιστικοί Σύλλογοι, Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας, κ.λπ.).

- τα θεματικά πεδία υλοποίησης προγραμμάτων Αρχικής και Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης που υλοποιούνται στη χώρα μας, καθώς και ο ιδιαίτερος ρόλος των συμβούλων προσανατολισμού σε αυτά.
- Οι καλές πρακτικές που αναπτύσσονται σε διεθνές και εθνικό επίπεδο σχετικά με τη σύνδεση των δομών της τυπικής εκπαίδευσης με δράσεις Συμβουλευτικής και Δια Βίου Μάθησης.
- οι ευρωπαϊκές και ελληνικές πολιτικές για την αρχική και συνεχιζόμενη επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση στο πλαίσιο της Δια Βίου Συμβουλευτικής.
- Οι ευρωπαϊκές δράσεις στην επαγγελματική εκπαίδευση (europass, σύστημα πιστωτικών μονάδων ECVET, επίπεδα επαγγελματικών προσόντων)
- η συμβολή του εθνικού πλαισίου επαγγελματικών προσόντων στη διαδικασία Πιστοποίησης των Επαγγελματικών Προσόντων.
- η συμβολή των επαγγελματικών περιγραμμάτων στο πεδίο της αγοράς εργασίας
- ο ιδιαίτερος ρόλος του εκπαιδευτή ενδοεπιχειρησιακής εκπαίδευσης και κατάρτισης
- η αξιοποίηση του mentoring και του e-mentoring στο πλαίσιο της συμβουλευτικής διαδικασίας

Επίσης, περιγράφονται οι διαδικασίες και τα μέσα που απαιτούνται για την επιτυχή εφαρμογή των συμβουλευτικών παρεμβάσεων στο πλαίσιο ανάπτυξης δράσεων δια βίου μάθησης και συμβουλευτικής ενηλίκων και ατόμων που απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό, όπως άνεργοι, μακροχρόνια άνεργοι, φυλακισμένοι, αποφυλακισμένοι, αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών, οροθετικοί, άτομα που διαβιών σε ορεινές, νησιωτικές, δυσπρόσιτες ή γεωγραφικά απομονωμένες περιοχές κτλ.

«Συμβουλευτική Ευάλωτων Κοινωνικά Ομάδων»

Στο πλαίσιο του μαθήματος, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες καλούνται να κατανοήσουν:

το ρόλο των γενετικών και κοινωνικό-πολιτισμικών παραγόντων στην ανθρώπινη ανάπτυξη

τις ευάλωτες κοινωνικά ομάδες και τις ομάδες που απειλούνται από κοινωνικό αποκλεισμό τις εφαρμογές της συμβουλευτικής σε ευάλωτες κοινωνικά ομάδες (πχ. μειονότητες, μετανάστες, φυλακισμένους, αποφυλακισμένους, ανήλικους παραβάτες, αρχηγούς μονογονεϊκών οικογενειών, κτλ)

τα μοντέλα συμβουλευτικής παρέμβασης σε ευάλωτες κοινωνικά ομάδες με στόχο την ένταξή τους στην αγορά εργασίας

τις δεξιότητες συμβουλευτικής σε άτομα που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικά ομάδες

τον ιδιαίτερο ρόλο του συμβούλου στις ευάλωτες κοινωνικά ομάδες

τη συμβουλευτική ατόμων που απειλούνται από κοινωνικό αποκλεισμό

τη συμβουλευτική εξαρτήσεων

την αξιοποίηση του mentoring και του e-mentoring στη συμβουλευτική ευάλωτων κοινωνικά ομάδων

την αντιμετώπιση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας

Παρουσιάζονται αναλυτικά οι διαδικασίες υλοποίησης του μαθήματος:

Για την επιτυχή προσέγγιση των γνωστικών αντικειμένων του μαθήματος θα λάβουμε υπόψη μας τόσο τα χαρακτηριστικά, τα ενδιαφέροντα και τις επιμορφωτικές ανάγκες της ομάδας των μεταπτυχιακών φοιτητών, όσο και τις αρχές μάθησης ενηλίκων οι οποίες είναι οι ακόλουθες: α) η σκέψη να συνδέεται με τη δράση, β) επίκεντρο της επιμορφωτικής διαδικασίας να αποτελούν οι διδασκόμενοι, γ) να αξιοποιείται η ευρετική πορεία προς τη γνώση, δ) να αναπτύσσεται ο κριτικός τρόπος σκέψης, ε) να αναπτύσσονται αμφίδρομες σχέσεις επικοινωνίας ανάμεσα στον διδάσκοντα και τους διδασκόμενους.

Σε συνδυασμό με τα προαναφερόμενα για την επιτυχή υλοποίηση του μαθήματος θα χρησιμοποιήσουμε βιωματικές συμμετοχικές εκπαιδευτικές τεχνικές προκειμένου να ενεργοποιήσουμε τους εκπαιδευόμενους στη μαθησιακή διαδικασία, να αξιοποιήσουμε το σημαντικό κεφάλαιο εμπειριών που διαθέτουν, καθώς και τις προϋπάρχουσες γνώσεις τους, και για να πετύχουμε υψηλό βαθμό παιδαγωγικής αλληλεπίδρασης μαζί τους.

Ειδικότερα, θα χρησιμοποιήσουμε τις ακόλουθες βιωματικές συμμετοχικές εκπαιδευτικές τεχνικές:

- εμπλουτισμένη εισήγηση
- καταγισμό ιδεών
- μελέτη περίπτωσης
- ερωτήσεις - απαντήσεις
- συζήτηση
- χιονοστιβάδα
- επίδειξη
- εργασία σε ομάδες

Παράλληλα, το μάθημα στοχεύει στην εξοικείωση των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών με θέματα σχετικά με το πεδίο της Συμβουλευτικής Ευάλωτων Κοινωνικά Ομάδων.

Συγκεκριμένα ,παρουσιάζονται τα ακόλουθα αντικείμενα:

- η συμβολή γενετικών και κοινωνικό- πολιτισμικών παραγόντων στην ανθρώπινη ανάπτυξη
- οι ευάλωτες κοινωνικά ομάδες και ευπαθείς ομάδες που απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό
- τα μοντέλα συμβουλευτικής παρέμβασης σε άτομα που απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό
- η συμβουλευτική προσέγγιση ανέργων ατόμων κοινωνικά αποκλεισμένων
- οι εφαρμογές συμβουλευτικής παρέμβασης σε ευάλωτες κοινωνικά ομάδες (πχ. μειονότητες, μετανάστες, φυλακισμένους, αποφυλακισμένους, ανήλικους παραβάτες, αρχηγούς μονογονεϊκών οικογενειών
- οι δεξιότητες συμβουλευτικής σε άτομα που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικά ομάδες
- ο ιδιαίτερος ρόλος του συμβούλου στις ευάλωτες κοινωνικά ομάδες
- η συμβουλευτική των εξαρτήσεων
- η αξιοποίηση του mentoring και του e- mentoring στη συμβουλευτική ευάλωτων κοινωνικά ομάδων
- η συμβουλευτική για την αντιμετώπιση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας

Επίσης, περιγράφονται οι διαδικασίες και τα μέσα που απαιτούνται για την επιτυχή συμβουλευτική παρέμβαση σε άτομα τα οποία ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικά ομάδες και απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό. Τέλος, αναλύονται οι βασικές διαστάσεις του ρόλου του

συμβούλου για την ποιοτική και αποτελεσματική άσκηση του έργου του σε άτομα που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικά ομάδες.

« Επαγγελματική Αξιολόγηση - Ψυχομετρία»

Σκοπός του μαθήματος είναι η κριτική κατανόηση και εμβάθυνση στα βασικά θέματα, τις αρχές και πρακτικές που σχετίζονται με το αντικείμενο της Επαγγελματικής Αξιολόγησης, καθώς και η εξοικείωση των φοιτητριών/φοιτητών με τις γνώσεις και τις δεξιότητες που απαιτούνται για την αξιοποίηση των ψυχομετρικών εργαλείων στην επαγγελματική αξιολόγηση και συμβουλευτική.

Στο πλαίσιο του μαθήματος, επιδιώκεται οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες να γνωρίσουν έγκυρα και αξιόπιστα ψυχομετρικά εργαλεία, τα οποία χρησιμοποιούν οι επαγγελματικοί σύμβουλοι διεθνώς και να έρθουν σε επαφή με ψυχομετρικά εργαλεία που έχουν κατασκευαστεί και σταθμιστεί στην Ελλάδα, με στόχο να κατανοήσουν και να εκτιμήσουν κριτικά τη σημασία τους και να μάθουν να εφαρμόζουν με ορθό τρόπο τις ψυχομετρικές μεθόδους στο πλαίσιο της επαγγελματικής αξιολόγησης.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στα παρακάτω:

- Στην κατανόηση της έννοιας της επαγγελματικής αξιολόγησης και στην εμβάθυνση αναφορικά με τους στόχους της.
- Στον ορισμό των εννοιών της ψυχομετρίας και της ψυχολογικής αξιολόγησης, καθώς και στην εξοικείωση με τις βασικές αρχές των ψυχολογικών μετρήσεων και με την εφαρμογή τους στο πλαίσιο της επαγγελματικής αξιολόγησης και συμβουλευτικής
- Στην γνώση των μεθόδων επαγγελματικής αξιολόγησης και στην αναγνώριση των κατηγοριοποιήσεων των εργαλείων που αξιοποιούνται σε αυτή.
- Στην εκμάθηση των ειδών των ψυχομετρικών εργαλείων και των ψυχολογικών δοκιμασιών και στην εξοικείωση με την εφαρμογή τους στο πλαίσιο της επαγγελματικής αξιολόγησης.
- Στην κριτική διερεύνηση των πλεονεκτημάτων και των περιορισμών που ενέχει η αξιοποίηση των Ψυχομετρικών εργαλείων στην επαγγελματική αξιολόγηση.
- Στην εξοικείωση με ποιοτικές μεθόδους επαγγελματικής αξιολόγησης.
- Στην αξιοποίηση των Η/Υ στην επαγγελματική αξιολόγηση.
- Στην κατανόηση του ρόλου του συμβούλου σταδιοδρομίας/επαγγελματικού προσανατολισμού και στην εμβάθυνση σχετικά με τις απαιτούμενες ικανότητές του κατά τη διαδικασία της επαγγελματικής αξιολόγησης.
- Στην εμβάθυνση αναφορικά με τη διαδικασία λήψης αποφάσεων μετά την ψυχομετρική αξιολόγηση.
- Στην κατανόηση και κριτική συζήτηση σχετικά με ηθικά-δεοντολογικά και κοινωνικά προβλήματα που σχετίζονται με την χρήση των ψυχομετρικών εργαλείων και την επαγγελματική αξιολόγηση.

Παρουσιάζονται αναλυτικά οι διαδικασίες υλοποίησης του μαθήματος:

Για την επιτυχή προσέγγιση των γνωστικών αντικειμένων του μαθήματος θα λάβουμε υπόψη μας τόσο τα χαρακτηριστικά, τα ενδιαφέροντα και τις επιμορφωτικές ανάγκες της ομάδας των μεταπτυχιακών φοιτητριών/φοιτητών, όσο και τις αρχές μάθησης ενηλίκων οι οποίες είναι οι ακόλουθες: α) η σκέψη να συνδέεται με τη δράση, β) επίκεντρο της επιμορφωτικής διαδικασίας να αποτελούν οι διδασκόμενοι, γ) να αξιοποιείται η ευρετική πορεία προς τη γνώση, δ) να αναπτύσσεται ο κριτικός τρόπος σκέψης, ε) να αναπτύσσονται αμφίδρομες σχέσεις επικοινωνίας ανάμεσα στον διδάσκοντα και τους διδασκόμενους.

Σε συνδυασμό με τα προαναφερόμενα για την επιτυχή υλοποίηση του μαθήματος θα χρησιμοποιήσουμε βιωματικές, συμμετοχικές και εκπαιδευτικές τεχνικές, προκειμένου να ενεργοποιήσουμε τους εκπαιδευόμενους στη μαθησιακή διαδικασία, να αξιοποιήσουμε το σημαντικό κεφάλαιο εμπειριών που διαθέτουν καθώς και τις προϋπάρχουσες γνώσεις τους, ώστε να πετύχουμε υψηλό βαθμό παιδαγωγικής αλληλεπίδρασης μαζί τους.

Ειδικότερα, θα χρησιμοποιήσουμε τις ακόλουθες βιωματικές, συμμετοχικές εκπαιδευτικές τεχνικές:

- εμπλουτισμένη εισήγηση
- καταιγισμό ιδεών
- μελέτη περίπτωσης
- ερωτήσεις - απαντήσεις
- συζήτηση
- εργασία σε ομάδες
- βιωματικές ασκήσεις
- σχέδια εργασίας (projects)

Παράλληλα, το μάθημα στοχεύει στην εξοικείωση των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών με έγκυρα και αξιόπιστα ψυχομετρικά εργαλεία, τα οποία χρησιμοποιούνται στην επαγγελματική αξιολόγηση διεθνώς, καθώς και στην γνωριμία με ελληνικά σταθμισμένα Ψυχομετρικά εργαλεία επαγγελματικής αξιολόγησης. Επιπλέον, γίνεται αναφορά στα ορόσημα της ιστορικής εξέλιξης της ψυχομετρίας και στις εφαρμογές της στην αξιολόγηση των ενδιαφερόντων, των αξιών, των ικανοτήτων και των λοιπών χαρακτηριστικών της επαγγελματικής προσωπικότητας.

Συγκεκριμένα, παρουσιάζονται τα ακόλουθα αντικείμενα:

- Ανάλυση μεθόδων επαγγελματικής αξιολόγησης: Ποσοτικές και ποιοτικές μέθοδοι.
- Κατανόηση και εφαρμογή των βασικών αρχών που διέπουν τις ψυχολογικές μετρήσεις και εμβάθυνση αναφορικά με τους τρόπους που αυτές μπορούν να ενταχθούν στο πλαίσιο της επαγγελματικής αξιολόγησης και της συμβουλευτικής.
- Κατηγοριοποιήσεις των εργαλείων αξιολόγησης: Προγνωστικά εργαλεία, εργαλεία διάκρισης, εργαλεία παρακολούθησης, εργαλεία αποτίμησης.
- Ψυχομετρικά εργαλεία σχετιζόμενα με τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό, παρουσίαση Τεστ και ερωτηματολογίων επαγγελματικής αξιολόγησης και εξέταση των διαφορών τους.
- Εξοικείωση με Τεστ Ειδικών Ικανοτήτων.
- Εξοικείωση με Ερωτηματολόγια Ενδιαφερόντων.
- Εξοικείωση με Ερωτηματολόγια Αξιών.
- Εξοικείωση με Ερωτηματολόγια λήψης αποφάσεων και επαγγελματικής ανάπτυξης.

- Εξοικείωση με Ερωτηματολόγια προσωπικότητας.
- Γνωριμία με ψυχομετρικά εργαλεία στο διαδίκτυο.
- Ανάλυση του οφέλους που προκύπτει από τη χρήση των ψυχομετρικών εργαλείων στο πλαίσιο της επαγγελματικής αξιολόγησης αλλά και των πιθανών περιορισμών και προκλήσεων που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη.
- Ρόλος και χαρακτηριστικά που απαιτούνται από έναν επαγγελματία σύμβουλο κατά τη διαδικασία της επαγγελματικής αξιολόγησης.
- Διαδικασία λήψης αποφάσεων μετά από την ψυχομετρική αξιολόγηση και πώς αυτή επηρεάζει τις τελικές αποφάσεις που λαμβάνονται.

Επίσης, περιγράφονται οι θεωρίες ανάλυσης των ερωτήσεων, ενώ παράλληλα ορίζονται οι ψυχομετρικές ιδιότητες των εργαλείων επαγγελματικής αξιολόγησης, δηλαδή η εγκυρότητα και η αξιοπιστία τους και εξετάζονται οι τρόποι με τους οποίους αυτές διασφαλίζονται.

Τέλος, αναλύονται ζητήματα ηθικής και δεοντολογίας που θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την διαδικασία της επαγγελματικής αξιολόγησης και επισημαίνονται ηθικά, δεοντολογικά και κοινωνικά ζητήματα που προκύπτουν από τη χρήση των ψυχομετρικών εργαλείων, ενώ επισημαίνονται και οι πιθανοί κίνδυνοι που εντοπίζονται από την λανθασμένη χρήση τους.

«Επαγγελματική Συμβουλευτική και Νέες Τεχνολογίες»

Σκοπός του μαθήματος είναι οι μεταπτυχιακοί φοιτητές να γνωρίζουν τους τρόπους ανάπτυξης και εφαρμογής των δεξιοτήτων Συμβουλευτικής μέσα από τις Νέες Τεχνολογίες. Ειδικότερα πώς να αξιοποιούν τις νέες τεχνολογίες για την πληροφόρηση και την αποτελεσματικότερη εφαρμογή των λειτουργιών της Συμβουλευτικής και του Επαγγελματικού Προσανατολισμού.

Στο πλαίσιο του μαθήματος, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες καλούνται να κατανοήσουν τις δυνατότητες που προσφέρουν οι σύγχρονες τεχνολογίες στο πεδίο της Συμβουλευτικής και του Επαγγελματικού Προσανατολισμού.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στα παρακάτω:

-στο ρόλο της επικοινωνίας και των διαπροσωπικών σχέσεων στην εφαρμογή της συμβουλευτικής και του προσανατολισμού.

- στα μέσα που εξασφαλίζει η τεχνολογία σήμερα για κάθε χρήστη γενικότερα, αλλά και προπάντων, για τους σκοπούς εφαρμογής όλων των διαστάσεων του θεσμού.

-στην τεχνολογία (Πολυμέσα, διαδίκτυο, ηλεκτρονικούς υπολογιστές, smartphones, κοινωνικά δίκτυα, πλατφόρμες, τεχνητή νοημοσύνη κ.τ.λ.) στην προώθηση της πληροφορίας και στην υπηρεσία της Συμβουλευτικής και του Προσανατολισμού, προσαρμόζοντας και βελτιώνοντας τις δεξιότητες Συμβουλευτικής.

-στην αξιοποίηση του mentoring και του e- mentoring στη συμβουλευτική ευάλωτων κοινωνικά ομάδων

Παρουσιάζονται αναλυτικά οι διαδικασίες υλοποίησης του μαθήματος:

Για την επιτυχή προσέγγιση των γνωστικών αντικειμένων του μαθήματος θα λάβουμε υπόψη μας τόσο τα χαρακτηριστικά, τα ενδιαφέροντα και τις επιμορφωτικές ανάγκες της ομάδας των μεταπτυχιακών φοιτητών, όσο και τις αρχές μάθησης ενηλίκων οι οποίες είναι οι ακόλουθες: α) η σκέψη να συνδέεται με τη δράση, β) επίκεντρο της επιμορφωτικής διαδικασίας να αποτελούν οι διδασκόμενοι, γ) να αξιοποιείται η ευρετική πορεία προς τη γνώση, δ) να αναπτύσσεται ο κριτικός τρόπος σκέψης, ε) να αναπτύσσονται αμφίδρομες σχέσεις επικοινωνίας ανάμεσα στον διδάσκοντα και τους διδασκόμενους.

Σε συνδυασμό με τα προαναφερόμενα για την επιτυχή υλοποίηση του μαθήματος θα χρησιμοποιήσουμε βιωματικές συμμετοχικές εκπαιδευτικές τεχνικές και εργαλεία που προσφέρονται από την Νέες Τεχνολογίες προκειμένου να ενεργοποιήσουμε τους εκπαιδευόμενους στη μαθησιακή διαδικασία, να αξιοποιήσουμε το σημαντικό κεφάλαιο εμπειριών που διαθέτουν, καθώς και τις προϋπάρχουσες γνώσεις τους, και για να πετύχουμε υψηλό βαθμό παιδαγωγικής αλληλεπίδρασης μαζί τους.

Ειδικότερα, θα χρησιμοποιήσουμε τις ακόλουθες βιωματικές συμμετοχικές εκπαιδευτικές τεχνικές:

- εμπλουτισμένη εισήγηση
- καταγισμό ιδεών
- μελέτη περίπτωσης
- ερωτήσεις - απαντήσεις
- συζήτηση
- χιονοστιβάδα
- επίδειξη
- εργασία σε ομάδες

Παράλληλα, το μάθημα στοχεύει στην εξοικείωση των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών με θέματα χρήσης πλατφορμών προκειμένου να ασκηθούν σε θέματα εξ αποστάσεως Συμβουλευτικής. Επιπροσθέτως, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές θα είναι σε θέση να εντοπίζουν υπηρεσίες, προγράμματα και ευκαιρίες για εκπαίδευση, κατάρτιση και απασχόληση σε Ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο και να βοηθούν τους Συμβουλευόμενους στην προσπάθειά τους για πληροφόρηση και προσανατολισμό μέσα από τις νέες τεχνολογίες.

Συγκεκριμένα, παρουσιάζονται τα ακόλουθα αντικείμενα:

- η συμβολή της χρήσης της εικόνας και του ήχου
- η χρήση και η αξιοποίηση του βίντεο στην συμβουλευτική
- η χρήση και η αξιοποίηση των εργαλείων της τεχνητής νοημοσύνης
- η χρήση και αξιοποίηση πλατφορμών για την εξ αποστάσεως συμβουλευτική και το e-mentoring
- τα κοινωνικά δίκτυα
- οι τεχνολογικές εφαρμογές συμβουλευτικής παρέμβασης σε ευάλωτες κοινωνικά ομάδες
- Τηλεργασία - τηλεεκπαίδευση

Επίσης, περιγράφονται οι διαδικασίες και τα μέσα που απαιτούνται για την επιτυχή εφαρμογή των νέων τεχνολογιών στη συμβουλευτική παρέμβαση και τον επαγγελματικό προσανατολισμό. Τέλος, αναλύονται οι βασικές τεχνολογικές δεξιότητες που πρέπει να έχει ένας σύμβουλος για την ποιοτική και αποτελεσματική άσκηση του έργου.

«Διαχείριση Ανθρώπινου Δυναμικού»

Σκοπός του μαθήματος είναι η κριτική κατανόηση του αντικειμένου της διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού και των οικονομικών του προσωπικού. Στο πλαίσιο του μαθήματος, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες καλούνται να κατανοήσουν τις βασικές έννοιες και τα θεωρητικά υποδείγματα των οικονομικών του προσωπικού και των ανθρώπινων πόρων, καθώς και οι πρακτικές εφαρμογές τους. Συγκεκριμένα, παρουσιάζονται οι τρόποι με τους οποίους οι επιχειρήσεις και οι οργανισμοί επιλέγουν και αξιοποιούν το ανθρώπινο δυναμικό τους. Παρουσιάζονται αναλυτικά οι διαδικασίες των βασικών ζητημάτων της διαχείρισης των ανθρώπινων πόρων όπως η πρόσληψη, η επιλογή, η προαγωγή, η παρότρυνση και η αποζημίωση του ανθρώπινου δυναμικού, η παροχή οικονομικών και μη οικονομικών κινήτρων, η αποδοτικότητα στην εργασία, η αξιολόγηση των επιδόσεων, και η επένδυση σε ανθρώπινους πόρους. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην προσέγγιση των ζητημάτων αυτών από τη σκοπιά της Οικονομικής Επιστήμης. Παράλληλα, το μάθημα στοχεύει στην εξοικείωση του φοιτητή/τριας με τις βασικές έννοιες της μικροοικονομικής θεωρίας, των συμπεριφορικών οικονομικών, την κατανόηση ευρημάτων από σχετικές έρευνες πεδίου και περιπτώσεις εφαρμογής πολιτικών. Περιγράφονται οι βασικές θεωρητικές και εμπειρικές μέθοδοι για την κατανόηση της διαχείρισης των ανθρώπινων πόρων από επιχειρήσεις και οργανισμούς, και παρουσιάζονται ενδεικτικά άρθρα από την επιστημονική βιβλιογραφία. Τέλος, οι διαλέξεις περιλαμβάνουν συζητήσεις και παραδείγματα για την καλύτερη κατανόηση των βασικών εννοιών και της βιβλιογραφίας των οικονομικών της διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού.

«Εκπαίδευση και Αγορά Εργασίας»

Σκοπός του μαθήματος είναι η μελέτη του τρόπου με τον οποίο λειτουργεί η αγορά εργασίας εντός της οικονομίας και η κριτική κατανόηση του αντικειμένου της οικονομικής ανάλυσης των ατομικών επιλογών για επιμέρους ζητήματα στην αγορά εργασίας. Στο πλαίσιο αυτό οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες καλούνται να κατανοήσουν ένα ευρύ φάσμα πεδίων ανάλυσης όπως, η προσφορά και ζήτηση εργασίας, ο καθορισμός των αμοιβών και η δομή τους, η κινητικότητα της εργασίας, οι μισθολογικές διαφορές και οι διακρίσεις που παρατηρούνται στην αγορά εργασίας, η ανεργία και τέλος η ανισότητα των αμοιβών. Θα παρουσιαστούν διάφορες εφαρμογές της οικονομικής θεωρίας αναφορικά με επιλεγμένα ζητήματα πολιτικής όπως το θεσμικό πλαίσιο των συλλογικών διαπραγματεύσεων, ο κατώτατος μισθός και οι άδειες στην άσκηση ενός επαγγέλματος. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στον τρόπο με τον οποίο η αγορά εργασίας αλληλοεπιδρά με άλλες αγορές, όπως η αγορά προϊόντος και η αγορά κεφαλαίου. Τέλος, θα παρουσιαστούν επιλεγμένα θέματα που μελετούν τη σχέση της αγοράς εργασίας με την τεχνολογική πρόοδο και το διεθνές εμπόριο. Οι διαλέξεις περιλαμβάνουν συζητήσεις και παραδείγματα για την καλύτερη κατανόηση των βασικών εννοιών που παρουσιάζονται στο μάθημα.

«Αξιολόγηση Προγραμμάτων Εκπαίδευσης και Κατάρτισης»

Σκοπός του μαθήματος είναι η κριτική κατανόηση του αντικειμένου της οικονομικής αξιολόγησης των προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης. Στο πλαίσιο του μαθήματος, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες καλούνται να κατανοήσουν τις βασικές αρχές και τα εργαλεία

που απαιτούνται για την οικονομική αξιολόγηση προγραμμάτων και πολιτικών επαγγελματικής κατάρτισης και εκπαίδευσης. Παρουσιάζονται αναλυτικά οι διαδικασίες σχεδιασμού προγραμμάτων, συγκέντρωσης δεδομένων και εφαρμογής των σχετικών εργαλείων που χρειάζονται για την παραγωγή μετρήσιμων αποτελεσμάτων. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις εμπειρικές εφαρμογές ποσοτικών μεθόδων με τη χρήση υποθετικών, πραγματικών και πειραματικών δεδομένων για την εκτίμηση των αιτιωδών οικονομικών και εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων των προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης και των πολιτικών παρέμβασης. Παράλληλα, το μάθημα στοχεύει στην εξοικείωση του φοιτητή/τριας με τις βασικές έννοιες της μικροοικονομικής θεωρίας, όπως το κόστος ευκαιρίας, οι εισροές, οι εκροές και η συνάρτηση παραγωγής, καθώς και με τη βασική επιστημονική βιβλιογραφία. Επιπλέον, παρουσιάζονται και αναλύονται οι τεχνικές για την αποτίμηση της αποτελεσματικότητας των πολιτικών και των προγραμμάτων που στοχεύουν στην επαγγελματική κατάρτιση. Τέλος, οι διαλέξεις περιλαμβάνουν συζητήσεις και παραδείγματα για την καλύτερη κατανόηση των βασικών εννοιών και της βιβλιογραφίας των οικονομικών της αξιολόγησης προγραμμάτων.

«Ανάπτυξη Δεξιοτήτων και Επαγγελματική Επιλογή»

Σκοπός του μαθήματος είναι η μελέτη των σχέσεων μεταξύ εκπαίδευσης, ανάπτυξης δεξιοτήτων και επαγγελματικών επιλογών, αλλά και η ανάδειξη της αλληλεξάρτησης των επιμέρους παραμέτρων, με επίκεντρο την επαγγελματική επιλογή. Στόχοι του μαθήματος είναι, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/-τριες να κατανοήσουν τις βασικές έννοιες του ανθρώπινου κεφαλαίου και της γνώσης, τη διαδικασία σχηματισμού του ανθρώπινου κεφαλαίου και την απόδοσή του στην αγορά εργασίας, τη σχέση μεταξύ της εκπαίδευσης και αγοράς εργασίας, τη σημασία της επένδυσης σε γνώσεις και δεξιότητες που βελτιώνουν την παραγωγικότητα της εργασίας, τη σημασία της δια βίου μάθησης και του τρόπου με τον οποίο επηρεάζει τα εκπαιδευτικά αποτελέσματα, τις μελλοντικές επιλογές, τις αμοιβές και την ανάπτυξη ικανοτήτων, τις πρώιμες ηλικιακά εκπαιδευτικές επιλογές αλλά και τις προσδοκίες σχετικά με τις μελλοντικές επαγγελματικές επιλογές και την επαγγελματική κινητικότητα στην αγορά εργασίας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην αναγνώριση των ήπιων δεξιοτήτων ως κυρίαρχο μηχανισμό στη λήψη αποφάσεων σχετικά με το ασκούμενο επάγγελμα και τις επιλογές επαγγελματικής κατάρτισης. Επίσης, περιγράφονται οι μηχανισμοί που βελτιώνουν την αποτελεσματικότητα της αναζήτησης εργασίας και της αντιστοιχίας των παραγωγικών χαρακτηριστικών των εργαζομένων με τις διαθέσιμες θέσεις εργασίας. Τέλος, οι διαλέξεις περιλαμβάνουν συζητήσεις και παραδείγματα για την καλύτερη κατανόηση των βασικών εννοιών και της βιβλιογραφίας σχετικά με την ανάπτυξη δεξιοτήτων και την επαγγελματική επιλογή στο πλαίσιο της θεωρίας του ανθρώπινου κεφαλαίου.

«Πρακτική Άσκηση (150 ώρες)»

Η Π.Α. διεξάγεται και αξιολογείται με ευθύνη του υπεύθυνου Π.Α. Στο τέλος του εξαμήνου οι φοιτητές καταθέτουν το ημερολόγιό τους και τις βεβαιώσεις υλοποίησης ωρών πρακτικής άσκησης. Η επιτροπή πρακτικής άσκησης αξιολογεί το ημερολόγιο, τη συμμετοχή τους στις πρακτικές ασκήσεις και τις εποπτείες και καταθέτει βαθμολογία.

«Διπλωματική Εργασία»

Η Διπλωματική Εργασία εκπονείται και αξιολογείται με ευθύνη του επιβλέποντος και των υπολοίπων δύο μελών της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής.

Η κοινοποίηση στην ακαδημαϊκή κοινότητα της ημερομηνίας και ώρας εξέτασης/παρουσίασης της Διπλωματικής Εργασίας κάθε Μ.Φ. είναι απαραίτητο στοιχείο της διαδικασίας.

Με πρόταση της ΕΠΣ και έγκριση της Συγκλήτου μπορεί να γίνεται τροποποίηση του προγράμματος των μαθημάτων και ανακατανομή μεταξύ των εξαμήνων.

Παρακολούθηση μαθημάτων

Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται σε δύο (2) εξάμηνα σπουδών, το χειμερινό και το εαρινό, έκαστο εκ των οποίων περιλαμβάνει τουλάχιστον δεκατρείς (13) εβδομάδες διδασκαλίας. Τα μαθήματα του χειμερινού εξαμήνου εξετάζονται στη χειμερινή εξεταστική και του εαρινού εξαμήνου εξετάζονται στην εαρινή εξεταστική. Κατά την επαναληπτική εξεταστική του Σεπτεμβρίου εξετάζονται τα μαθήματα του χειμερινού και εαρινού εξαμήνου. Η παρακολούθηση των μαθημάτων είναι υποχρεωτική.

Σε περίπτωση κωλύματος διεξαγωγής μαθήματος προβλέπεται η αναπλήρωσή του. Η ημερομηνία και η ώρα αναπλήρωσης αναρτώνται στην ιστοσελίδα του ΔΠΜΣ.

Η δήλωση των μαθημάτων παρακολούθησης είναι υποχρεωτική για κάθε εξάμηνο. Παραβίαση της προθεσμίας εγγραφής ισοδυναμεί με απώλεια της δυνατότητας παρακολούθησης του τρέχοντος εξαμήνου. Σε αυτή την περίπτωση, για τη συνέχιση της φοίτησης απαιτείται απόφαση της ΕΠΣ του Προγράμματος, ύστερα από πρόταση της Συντονιστικής Επιτροπής.

Το ανώτατο όριο απουσιών ανά μάθημα ορίζεται στο 20% του συνολικού αριθμού των διαλέξεων. Απουσίες σε ποσοστό μεγαλύτερο του 20% σε ένα μάθημα έχουν ως αποτέλεσμα ο φοιτητής να αποτυγχάνει στο συγκεκριμένο μάθημα. Σε αυτή την περίπτωση ο φοιτητής επαναλαμβάνει την παρακολούθηση του μαθήματος.

Η τήρηση κατάστασης παρουσιών γίνεται με ευθύνη της γραμματείας του Δ.Π.Μ.Σ. και των διδασκόντων ή των εκπροσώπων των φοιτητών.

Τα μαθήματα - εργαστήρια πραγματοποιούνται στο Πανεπιστήμιο Πατρών.

Βαθμολογία - Εξετάσεις - Ορισμός ΕΚ και ΤΕΕ

Η αξιολόγηση των μεταπτυχιακών φοιτητών και η επίδοσή τους στα μαθήματα που υποχρεούνται να παρακολουθήσουν στο πλαίσιο του ΔΠΜΣ πραγματοποιείται στο τέλος κάθε εξαμήνου με γραπτές ή προφορικές εξετάσεις ή με εκπόνηση εργασιών καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου. Ο τρόπος αξιολόγησης ορίζεται από τον διδάσκοντα του κάθε μαθήματος. Η επίδοση σε κάθε μάθημα αξιολογείται από τον/ους διδάσκοντα/ες και βαθμολογείται με την ισχύουσα, για τους προπτυχιακούς φοιτητές, κλίμακα βαθμολογίας. Συγκεκριμένα, οι βαθμοί που δίδονται, κυμαίνονται από μηδέν (0) μέχρι δέκα (10) με διαβαθμίσεις της αέρας ή μισής μονάδας. Προβιβάσιμοι βαθμοί είναι το 5 και οι μεγαλύτεροι του.

Η βαθμολογία των μαθημάτων κατατίθεται στη Γραμματεία του ΔΠΜΣ εντός είκοσι (20) ημερών από τη λήξη της εξεταστικής περιόδου.

Τα αποτελέσματα της βαθμολόγησης των μαθημάτων κοινοποιούνται με ευθύνη του/της υπεύθυνου/ης συντονιστή/τριας του μαθήματος στους/στις μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες δεκαπέντε (15) ημέρες μετά την ημερομηνία εξέτασης ή στην περίπτωση που η αξιολόγηση γίνεται βάσει εργασιών, είκοσι (20) ημέρες μετά την ημερομηνία παράδοσης των εργασιών. Δεν επιτρέπεται η επαναληπτική εξέταση προκειμένου ο/η φοιτητής/τρια να βελτιώσει τη βαθμολογία του σε μαθήματα που έχει εξεταστεί επιτυχώς.

Για την απόκτηση ΔΜΣ κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής οφείλει να παρακολουθήσει και να εξεταστεί επιτυχώς στο σύνολο των προσφερόμενων μαθημάτων του ΔΠΜΣ και να εκπονήσει μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία, συγκεντρώνοντας έτσι ενενήντα (90) ECTS.

Ο μεταπτυχιακός φοιτητής διαγράφεται με απόφαση του αρμοδίου, κατά περίπτωση, οργάνου στην περίπτωση που αποτύχει δύο φορές στο ίδιο μάθημα ή σε περίπτωση που αποτύχει σε δύο διαφορετικά μαθήματα, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η επαναληπτική εξεταστική περίοδος.

Για κάθε ΜΦ ορίζεται από την ΕΠΣ ένα μέλος ΔΕΠ ως επιβλέπων καθηγητής (ΕΚ) Η Σ.Ε. και ο ΕΚ έχουν την ευθύνη της παρακολούθησης και του ελέγχου της πορείας των σπουδών του μεταπτυχιακού φοιτητή.

Η έγκριση της διπλωματικής εργασίας μπορεί να ληφθεί και με τη σύμφωνη γνώμη μόνο των δύο μελών της ΤΕΕ, τα οποία και βαθμολογούν.

Σε περίπτωση αποτυχίας στην εξέταση της ΜΔΕ, ο φοιτητής μπορεί να επανεξετασθεί για μια ακόμη φορά, όχι νωρίτερα από ένα (1) μήνα, ούτε αργότερα από τρεις (3) μήνες, από την προηγούμενη εξέταση. Σε περίπτωση δεύτερης αποτυχίας ο φοιτητής διαγράφεται από το Πρόγραμμα μετά από απόφαση της ΕΠΣ.

Για την απονομή του Δ.Μ.Σ., απαιτείται προαγωγικός βαθμός σε όλα τα μεταπτυχιακά μαθήματα και στη ΜΔΕ. Αν η εν λόγω προϋπόθεση δεν επιτευχθεί μέσα στην προβλεπόμενη προθεσμία, ο μεταπτυχιακός φοιτητής δικαιούται απλού πιστοποιητικού επιτυχούς παρακολούθησης των μαθημάτων, όπου έλαβε προαγωγικό βαθμό και αποχωρεί.

Άρθρο 8

Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία

Ο μεταπτυχιακός φοιτητής έχει δικαίωμα υποβολής θέματος ΜΔΕ εφόσον έχει ολοκληρώσει με επιτυχία τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών.

Στο Γ εξάμηνο του Προγράμματος προβλέπεται η εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Η Συντονιστική Επιτροπή, ύστερα από αίτηση του υποψηφίου στην οποία αναγράφεται ο προτεινόμενος τίτλος της διπλωματικής εργασίας, ο προτεινόμενος επιβλέπων και επισυνάπτεται περίληψη της προτεινόμενης εργασίας, ορίζει τον επιβλέποντα αυτής και συγκροτεί την τριμελή εξεταστική επιτροπή για την έγκριση της εργασίας, ένα από τα μέλη της οποίας είναι και ο επιβλέπων.

Τροποποίηση θέματος ή αντικατάσταση μέλους της Τ.Ε.Ε. γίνεται κατόπιν πρότασης του/της φοιτητή/φοιτήτριας ή του/της επιβλέποντα/πουσας προς το αρμόδιο όργανο του Δ.Π.Μ.Σ. και εξετάζεται κατά περίπτωση. Αλλαγή υπό την έννοια της μικρής τροποποίησης - συγκεκριμενοποίησης του τίτλου της διπλωματικής εργασίας χωρίς αλλαγή του γενικού θέματος και του βασικού σχεδιασμού της μελέτης, δύναται να γίνει μετά την υποβολή σχετικής αίτησης

του/της μεταπτυχιακού φοιτητή/τριας υπογεγραμμένη από τον/την επιβλέποντα/πουσα στην Γραμματεία του προγράμματος.

Μέλη ή επιβλέποντες της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής της Διπλωματικής Εργασίας ορίζονται εξ όλων των κατηγοριών διδασκόντων όπως ορίζεται στο άρθρο 83 του ν. 4957/2022. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις απώλειας, αντικειμενικής αδυναμίας άσκησης καθηκόντων επίβλεψης ή σπουδαίου λόγου (ασθένεια, απουσία στο εξωτερικό, λόγοι ανωτέρας βίας κλπ), είναι δυνατή η αντικατάσταση του/της επιβλέποντα/ουσας ή μέλους της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής μετά από απόφαση της Ε.Π.Σ.

Ο μέγιστος αριθμός επίβλεψης διπλωματικών εργασιών ανά επιβλέποντα ορίζεται σε δέκα πέντε (15).

Για να εγκριθεί η εργασία ο φοιτητής οφείλει να την υποστηρίξει ενώπιον της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής. Μετά το πέρας της υποστήριξης της Διπλωματικής Εργασίας από τον μεταπτυχιακό φοιτητή, η τριμελής επιτροπή αξιολογεί και βαθμολογεί.

Η εξεταστική επιτροπή μπορεί να ζητήσει: (1) ελάσσονες διορθώσεις, στις οποίες ο/η υποψήφιος/α ανταποκρίνεται εντός χρονικού διαστήματος είκοσι (20) ημερών.

Εφόσον αυτό ζητηθεί, η επιτροπή καταθέτει τον τελικό βαθμό στη Γραμματεία χωρίς περαιτέρω εξέταση, (2) μείζονος σημασίας διορθώσεις.

Στην περίπτωση (2) ορίζεται επανεξέταση του διορθωμένου κειμένου, οπότε εάν ο/η φοιτητής/τρια δεν ανταποκριθεί επιτυχώς διαγράφεται ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής και απόφαση της ΕΠΣ. Οι μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες εφόσον εγκριθούν από την εξεταστική επιτροπή, αναρτώνται υποχρεωτικά στο Ιδρυματικό Αποθετήριο ΝΗΜΕΡΤΗΣ.

Για την εκπόνηση και συγγραφή της ΜΔΕ, ισχύουν οι όροι συγγραφής και δημοσιοποίησης διπλωματικών εργασιών του Πανεπιστημίου Πατρών στο Παράρτημα 3 του παρόντος.

Συγγραφή διπλωματικής εργασίας

Θέματα που αφορούν στη συγγραφή της Δ.Ε., όπως π.χ. γλώσσα, γραμματοσειρά, οδηγίες για την περίληψη, το περιεχόμενο, τη διάρθρωση και τον τρόπο παρουσίασης της εργασίας, ζητήματα βιβλιογραφίας, κ.λ.π., παρατίθενται στο Παράρτημα 2 του παρόντος κανονισμού.

Μετά την παρουσίαση - υποστήριξη της Μ.Δ.Ε., η Εξεταστική Επιτροπή συντάσσει και υπογράφει πρακτικό Δημόσιας Παρουσίασης της Μ.Δ.Ε.

Για την καταχώριση της βαθμολογίας της ΔΕ, το πρακτικό παρουσίασης, υποβάλλεται στη Γραμματεία του Τμήματος.

Πρακτική Άσκηση (Π.Α.)

Για την ολοκλήρωση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών απαιτείται η συμπλήρωση 150 ωρών πρακτικής άσκησης, η έναρξη της οποίας γίνεται στο Γ εξάμηνο σπουδών.

Η Πρακτική Άσκηση δίνει στους φοιτητές την ευκαιρία να επιδείξουν την ικανότητα τους να εκτελούν όλα τα συμβουλευτικά καθήκοντα και υποχρεώσεις με ωφελούμενους, σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο και σε διάφορα πλαίσια στα οποία ασκείται η Επαγγελματική Συμβουλευτική, και η Διά Βίου Εκπαίδευση. Ο βασικός στόχος είναι η ουσιαστικότερη αφομοίωση της επιστημονικής γνώσης μέσα από τη διαδικασία της επαγγελματικής

επιστημονικής εξάσκησης, η ανάδειξη των δεξιοτήτων των ασκούμενων φοιτητών και η ανάπτυξη επαγγελματικής συνείδησης. Αναλυτικότερα, η Πρακτική Άσκηση στοχεύει στα ακόλουθα: α) να βιώσουν οι φοιτητές στην πράξη την εφαρμογή των θεωρητικών γνώσεων και των δεξιοτήτων που απέκτησαν και να τις εξελίξουν, β) να μεταβούν ομαλά από τον χώρο της εκπαίδευσης στον χώρο της αγοράς εργασίας, γ) να εξοικειωθούν με το εργασιακό περιβάλλον και τις απαιτήσεις του επαγγελματικού χώρου, καθώς και με τις εργασιακές σχέσεις, όπως αυτές διαμορφώνονται στην ελληνική πραγματικότητα.

Κατά τη διάρκεια της Πρακτικής Άσκησης αναμένεται ότι οι Μεταπτυχιακοί Φοιτητές θα γνωρίσουν τη δομή και τις δραστηριότητες του πλαισίου στο οποίο θα ενταχθούν, και θα συμμετέχουν πλήρως σε αυτές ακολουθώντας το ωράριο εργασίας του πλαισίου. Θα σέβονται τον κώδικα ηθικής και δεοντολογίας που διέπει το επάγγελμα του συμβούλου και θα έχουν καλή συνεργασία με τους υπόλοιπους εργαζόμενους του πλαισίου σε ομαδικό και διαπροσωπικό επίπεδο.

Η Πρακτική Άσκηση είναι εποπτευόμενη. Την εποπτεία της πρακτικής άσκησης αναλαμβάνουν διδάσκοντες του ΔΠΜΣ. Η εποπτεία του φοιτητή γίνεται στο Γ εξάμηνο σπουδών. Οι φοιτητές συναντώνται με τον επόπτη σε μικρές ομάδες ή/και ατομικά για να συζητήσουν θέματα από την Πρακτική τους Άσκηση και να βοηθηθούν στην ανάπτυξη της επαγγελματικής/επιστημονικής τους ταυτότητας. Οι επόπτες του φορέα και του Δ.Π.Μ.Σ. συνεργάζονται κατά τη διάρκεια της Πρακτικής Άσκησης για θέματα που αφορούν στην άσκηση και την πρόοδο του φοιτητή και είναι υπεύθυνοι για την τελική αξιολόγηση της διαδικασίας της Πρακτικής Άσκησης του ασκούμενου φοιτητή.

Μετά την ολοκλήρωση της άσκησης οι μεταπτυχιακοί φοιτητές συντάσσουν έκθεση, στην οποία αναφέρουν αναλυτικά το είδος της δραστηριότητας που ανέπτυξαν κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης, τη μεθοδολογική προσέγγιση που ακολούθησαν, τα προβλήματα και τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν. Η έκθεση υπογράφεται από τον υπεύθυνο του φορέα στον οποίο έγινε η Πρακτική Άσκηση και ελέγχεται ως προς την επάρκεια της από τον Επόπτη του Δ.Π.Μ.Σ. Στη συνέχεια, η σχετική έκθεση κατατίθεται στη Γραμματεία του Τμήματος, μαζί με βεβαίωση για την επιτυχή άσκηση. Η Πρακτική Άσκηση είναι σύμφωνη με τον εγκεκριμένο κανονισμό Πρακτικής Άσκησης του Πανεπιστημίου Πατρών (συνεδρίαση Συγκλήτου 222/31.8.2023).

Άρθρο 9

Λοιπές Υποχρεώσεις Μεταπτυχιακών Φοιτητών

Υποχρεώσεις και δικαιώματα μεταπτυχιακών φοιτητών

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές υποχρεούνται να ανανεώνουν τη εγγραφή τους στην αρχή εκάστου διδακτικού εξαμήνου. Η ανανέωση γίνεται ηλεκτρονικά, μέσα σε προθεσμίες που ορίζονται από τη Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές έχουν τις κάτωθι υποχρεώσεις:

- Να παρακολουθούν ανελλιπώς τα μαθήματα του ισχύοντος προγράμματος σπουδών.
- Να υποβάλλουν τις απαιτούμενες εργασίες μέσα στις καθορισμένες προθεσμίες.
- Να προσέρχονται στις προβλεπόμενες εξετάσεις.

- Να υποβάλλουν στη Γραμματεία, πριν την αξιολόγηση της διπλωματικής τους εργασίας, υπεύθυνη δήλωση ότι η διπλωματική εργασία δεν αποτελεί προϊόν λογοκλοπής ούτε στο σύνολο ούτε σε επιμέρους τμήματα αυτής.

- Να καταβάλλουν τα προβλεπόμενα τέλη φοίτησης.

- Να σέβονται και να τηρούν τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών, τις αποφάσεις των οργάνων του Δ.Π.Μ.Σ., του Τμήματος και του Πανεπιστημίου Πατρών, καθώς και την ακαδημαϊκή δεοντολογία.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές έχουν όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται για τους φοιτητές του Α΄ κύκλου σπουδών, πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων. Το Ίδρυμα υποχρεούται να εξασφαλίσει στους φοιτητές με αναπηρία ή/και ειδικές ανάγκες προσβασιμότητα στα προτεινόμενα συγγράμματα και τη διδασκαλία.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές καλούνται να συμμετέχουν και να παρακολουθούν σεμινάρια, συζητήσεις, συνέδρια/ημερίδες με γνωστικό αντικείμενο συναφές με αυτό του ΔΠΜΣ, διαλέξεις ή άλλες επιστημονικές εκδηλώσεις του ΔΠΜΣ κ.ά. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές δύνανται να ασκούν επικουρικό διδακτικό έργο σε προγράμματα σπουδών πρώτου κύκλου με απόφαση αρμοδίου οργάνου του ΔΠΜΣ. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές εκδίδουν υποχρεωτικά ακαδημαϊκή ταυτότητα μέσω της Ηλεκτρονικής Υπηρεσίας Απόκτησης Ακαδημαϊκής Ταυτότητας του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού.

Η ΕΠΣ μετά την εισήγηση της ΣΕ, δύνανται να αποφασίσει τη διαγραφή μεταπτυχιακών φοιτητών εάν:

- Υπερβούν το ανώτατο όριο απουσιών,

- έχουν αποτύχει στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων όπως ορίζεται στον κανονισμό και δεν έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα,

- υπερβούν τη μέγιστη χρονική διάρκεια φοίτησης στο ΔΠΜΣ, όπως ορίζεται στον παρόντα Κανονισμό,

- έχουν παραβιάσει τις κείμενες διατάξεις όσον αφορά την αντιμετώπιση πειθαρχικών παραπτώματων από τα αρμόδια πειθαρχικά Όργανα,

- φοιτητής που δεν ανανέωσε την εγγραφή του ή δεν παρακολούθησε μαθήματα για δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα χάνει αυτοδίκαια την ιδιότητα του μεταπτυχιακού φοιτητή και διαγράφεται από τα μητρώα του (Δ)Π.Μ.Σ.

- αυτοδίκαια κατόπιν σχετικής υποβολής αιτήσεως των μεταπτυχιακών φοιτητών,

- δεν καταβάλλουν το προβλεπόμενο τέλος φοίτησης (σε κάθε περίπτωση, φοιτητής, ο οποίος δεν έχει ανταποκριθεί στις οικονομικές του υποχρεώσεις, δε δικαιούται να λάβει ούτε βεβαίωση ολοκλήρωσης σπουδών, ούτε το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών),

- εάν δεν σέβονται και δεν τηρούν τις αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων καθώς και την ακαδημαϊκή δεοντολογία.

1) Εγγεγραμμένοι φοιτητές Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) δύνανται να φοιτούν δωρεάν σε Π.Μ.Σ., αν προβλέπεται η καταβολή τελών φοίτησης, εφόσον πληρούν τα οικονομικά ή κοινωνικά κριτήρια του άρθρου 86 του ν. 4957/2022. Προϋπόθεση για τη χορήγηση του δικαιώματος δωρεάν φοίτησης λόγω οικονομικών ή κοινωνικών κριτηρίων είναι η πλήρωση προϋποθέσεων αριστείας κατά τον πρώτο κύκλο σπουδών, που αντιστοιχεί κατ'ελάχιστον στην κατοχή βαθμού ίσου ή ανώτερου του επτά μισή με άριστα στα δέκα (7,5/10), εφόσον η αξιολόγηση στον βασικό τίτλο σπουδών που προσκομίζεται για την εισαγωγή στο Δ.Π.Μ.Σ. έχει πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τη δεκάβαθμη κλίμακα αξιολόγησης Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) της ημεδαπής, άλλως το κριτήριο αυτό εφαρμόζεται

αναλογικά σύμφωνα με την εκάστοτε κλίμακα αξιολόγησης, εφόσον ο προσκομιζόμενος τίτλος σπουδών έχει χορηγηθεί από Ίδρυμα της αλλοδαπής.

2) Ο συνολικός αριθμός των φοιτητών που φοιτούν δωρεάν δεν δύναται να υπερβαίνει τον αριθμό που αντιστοιχεί στο τριάντα τοις εκατό (30%) του συνόλου των εγγεγραμμένων φοιτητών ανά ακαδημαϊκό έτος. Αν, κατά τον αριθμητικό υπολογισμό του αριθμού των δικαιούχων απαλλαγής από τα τέλη φοίτησης προκύπτει δεκαδικός αριθμός, γίνεται στρογγυλοποίηση στην πλησιέστερη ακέραιη μονάδα. Αν ο αριθμός των δικαιούχων απαλλαγής υπερβαίνει το ποσοστό της παρούσας, οι δικαιούχοι επιλέγονται με σειρά φθίνουσας κατάταξης έως τη συμπλήρωση του αριθμού.

3) Η υποβολή των αιτήσεων για τη δωρεάν φοίτηση ανά Δ.Π.Μ.Σ. πραγματοποιείται μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας εισδοχής των φοιτητών στο Δ.Π.Μ.Σ και σε χρονικό διάστημα που θα ορίσει το ίδιο το ΠΜΣ. Η οικονομική κατάσταση των υποψηφίων σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί λόγο μη επιλογής στο ΔΠΜΣ.

4) Δικαίωμα δωρεάν φοίτησης έχει ο φοιτητής του Δ.Π.Μ.Σ. που πληροί την προϋπόθεση της παρ. 1, εφόσον ισχύουν τα ακόλουθα κριτήρια:

α) ο μέσος όρος του αθροίσματος των φορολογητέων εισοδημάτων των δύο (2) τελευταίων οικονομικών ετών του συνόλου των μελών της οικογένειας του αιτούντος την απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης, ήτοι του ίδιου του αιτούντος, των γονέων του, ανεξαρτήτως αν κάνουν κοινή ή χωριστή φορολογική δήλωση, και των αδελφών του έως είκοσι έξι (26) ετών, εφόσον είναι άγαμοι και έχουν ίδιο φορολογητέο εισόδημα κατά την έννοια του άρθρου 7 του ν. 4172/2013 (Α' 167), δεν υπερβαίνει το εβδομήντα τοις εκατό (70%) του εθνικού διάμεσου διαθέσιμου ισοδύναμου εισοδήματος, σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα δημοσιευμένα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), αν ο αιτών δεν έχει συμπληρώσει το εικοστό έκτο (26ο) έτος της ηλικίας του και είναι άγαμος ή δεν έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης,

β) ο μέσος όρος του ατομικού φορολογητέου εισοδήματος των δύο (2) τελευταίων οικονομικών ετών του αιτούντος δεν υπερβαίνει το εκατό τοις εκατό (100%) του εθνικού διάμεσου διαθέσιμου ισοδύναμου εισοδήματος, σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα δημοσιευμένα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ., αν ο αιτών έχει συμπληρώσει το 26ο έτος της ηλικίας του,

γ) ο μέσος όρος του αθροίσματος του φορολογητέου εισοδήματος των δύο (2) τελευταίων οικονομικών ετών του αιτούντος την απαλλαγή από τέλη φοίτησης και του ή της συζύγου ή συμβιούντος του, εφόσον είναι έγγαμος ή έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης, ανεξαρτήτως αν υποβάλλουν κοινή ή χωριστή φορολογική δήλωση, δεν υπερβαίνει το εκατό τοις εκατό (100%) του εθνικού διάμεσου διαθέσιμου ισοδύναμου εισοδήματος, σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα δημοσιευμένα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ.

5) Αν ο αιτών την απαλλαγή δεν έχει συμπληρώσει το 26ο έτος της ηλικίας του και είναι τέκνο τρίτεκνης ή πολύτεκνης οικογένειας ή τέκνο άγαμου γονέα ή ορφανός τουλάχιστον από έναν (1) γονέα ή άτομο με αναπηρία ή μέλος νοικοκυριού με άτομο με αναπηρία δύναται να αιτηθεί την απαλλαγή κατά το ήμισυ (50%) από την υποχρέωση καταβολής τελών φοίτησης, εφόσον ο μέσος όρος στην περ. α) της παρ. 4 υπερβαίνει το εβδομήντα τοις εκατό (70%) και δεν υπερβαίνει το εκατό τοις εκατό (100%) του εθνικού διάμεσου διαθέσιμου ισοδύναμου εισοδήματος.

6) Η εξέταση των κριτηρίων περί απαλλαγής από τα τέλη φοίτησης πραγματοποιείται από τη Συνέλευση του Τμήματος σε περίπτωση μονοτμηματικού Π.Μ.Σ. ή την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, σε περίπτωση διατμηματικού ή διδρυματικού Π.Μ.Σ. αντίστοιχα και εκδίδεται αιτιολογημένη απόφαση περί αποδοχής ή απόρριψης της αίτησης.

7) Η δυνατότητα απαλλαγής από την υποχρέωση καταβολής τελών φοίτησης παρέχεται αποκλειστικά για τη φοίτηση σε ένα (1) Δ.Π.Μ.Σ. που οργανώνεται από Α.Ε.Ι. της ημεδαπής.

8) Δεν δικαιούνται απαλλαγής όσοι λαμβάνουν υποτροφία από άλλη πηγή. Στην περίπτωση αυτή υποβάλλεται αίτηση η οποία επέχει θέση Υπεύθυνης Δήλωσης και το Τμήμα δύναται να ζητήσει συμπληρωματικά όποιο άλλο δικαιολογητικό κρίνει απαραίτητο.

9) Το παρόν δεν εφαρμόζεται σε πολίτες τρίτων χωρών.

Στο τέλος κάθε εξαμήνου πραγματοποιείται αξιολόγηση κάθε μαθήματος και κάθε διδάσκοντος από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές.

Άρθρο 10 Απονομή και Βαθμός ΔΜΣ

Προϋποθέσεις Απονομής ΔΜΣ

Ο μεταπτυχιακός φοιτητής ολοκληρώνει τις σπουδές του και λαμβάνει το δίπλωμα μεταπτυχιακών σπουδών, όταν εκπληρώσει όλες τις, υπό του Προγράμματος και του Εσωτερικού Κανονισμού λειτουργίας για τις Μεταπτυχιακές Σπουδές του Πανεπιστημίου Πατρών, προβλεπόμενες υποχρεώσεις. Ειδικότερα:

- α) περατώσει επιτυχώς με προαγωγικό βαθμό τα προβλεπόμενα μαθήματα,
- β) αξιολογηθεί επιτυχώς κατά την δημόσια παρουσίαση της Μ.Δ.Ε.,
- γ) πραγματοποιήσει επιτυχώς την προβλεπόμενη Πρακτική Άσκηση
- δ) εκπληρώσει όλες τις οικονομικές και λοιπές υποχρεώσεις του/της.

Εάν οι εν λόγω προϋποθέσεις δεν επιτευχθούν μέσα στην μέγιστη προβλεπόμενη διάρκεια σπουδών, ο/η μεταπτυχιακός/κή φοιτητής/τρια διαγράφεται από το Δ.Π.Μ.Σ. κατόπιν πράξης διαγραφής η οποία εκδίδεται μετά από απόφαση της ΕΠΣ και κοινοποιείται στον/στην ενδιαφερόμενο/η από τη Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ. Σε αυτήν την περίπτωση δικαιούται μόνον απλού πιστοποιητικού επιτυχούς παρακολούθησης των μαθημάτων, όπου έλαβε προαγωγικό βαθμό.

Υπολογισμός βαθμού ΔΜΣ

Ο τελικός βαθμός του ΔΜΣ προκύπτει από τον βαθμό των μεταπτυχιακών μαθημάτων και τον βαθμό της ΔΕ, σύμφωνα με απόφαση της ΕΠΣ, ως ακολούθως:

Βαθμός ΔΜΣ = (Βαθμός Μαθήματος₁ x ECTS Μαθήματος₁ + Βαθμός Μαθήματος₂ x ECTS Μαθήματος₂ + ... + Βαθμός Εργασίας x ECTS Εργασίας) + Ολοκλήρωση Πρακτικής Άσκησης x ECTS Πρακτικής Άσκησης / Συνολικός Αριθμός ECTS του ΔΜΣ

Ο βαθμός του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) προκύπτει από την σταθμισμένη μέση τιμή των βαθμών των μαθημάτων του ΔΠΜΣ, της Διπλωματικής Εργασίας και της Πρακτικής Άσκησης (συντελεστές στάθμισης αποτελούν οι πιστωτικές μονάδες των μαθημάτων της Διπλωματικής Εργασίας και της Πρακτικής Άσκησης) και υπολογίζεται, με ακρίβεια δεύτερου δεκαδικού ψηφίου, με τον ακόλουθο τρόπο:

Ο βαθμός κάθε μαθήματος και της διπλωματικής εργασίας (όπου προβλέπεται), πολλαπλασιάζεται με τον αντίστοιχο βαθμό πιστωτικών μονάδων (ECTS) και το άθροισμα των γινομένων διαιρείται με τον αριθμό πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για τη λήψη του ΔΜΣ.

Ο **βαθμός** του **ΔΜΣ** πιστοποιεί την επιτυχή περάτωση των σπουδών του μεταπτυχιακού φοιτητή. Στα απονεμόμενα **ΔΜΣ** αναγράφεται χαρακτηρισμός Καλώς, Λίαν Καλώς, Άριστα που αντιστοιχεί σε:

- ⇒ «Άριστα» από 8,50 έως 10
- ⇒ «Λίαν Καλώς» από 6,50 έως 8,49
- ⇒ «Καλώς» από 5 έως 6,49

Η απονομή των τίτλων **ΔΜΣ** εγκρίνεται από την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών.

Απαραίτητα δικαιολογητικά

Για την απονομή του τίτλου του ΔΜΣ είναι προϋπόθεση η κατάθεση στη Γραμματεία των δικαιολογητικών που περιγράφονται στο Παράρτημα 4.

Τελετουργικό Απονομής ΔΜΣ

Ο φοιτητής που ολοκλήρωσε επιτυχώς τις μεταπτυχιακές σπουδές του, ορκίζεται σε δημόσια τελετή ορκωμοσίας, ενώπιον του Πρύτανη ή του Αντιπρύτανη ως εκπροσώπου του Πρύτανη και του Προέδρου του Τμήματος, που γίνεται μετά τη λήξη εκάστης εξεταστικής περιόδου, σε ημέρα και ώρα, που ορίζεται από τον Πρύτανη σε συνεργασία με τους Προέδρους των Τμημάτων. Ο όρκος δεν αποτελεί συστατικό στοιχείο της επιτυχούς περάτωσης των σπουδών, είναι όμως αναγκαία προϋπόθεση για τη χορήγηση του μεταπτυχιακού διπλώματος. Για λόγους ανωτέρας βίας (π.χ. λόγοι υγείας, διαμονή ή εργασία στο εξωτερικό, στρατιωτικές υποχρεώσεις) και με αίτησή του προς τη Γραμματεία του ΔΠΜΣ, ο απόφοιτος μπορεί να ζητήσει τη χορήγηση του τίτλου σπουδών χωρίς να συμμετάσχει στην τελετή ορκωμοσίας ή να ζητήσει να συμμετάσχει σε επόμενη τελετή ορκωμοσίας. Η εξαίρεση από την υποχρέωση συμμετοχής σε ορκωμοσία εγκρίνεται από **τον Πρόεδρο του Τμήματος**. Πριν από την ορκωμοσία ή την απαλλαγή από αυτή, μπορεί να δίδεται στους αποφοίτους σχετικό πιστοποιητικό για την επιτυχή περάτωση των σπουδών τους.

Άρθρο 11 **Λογοκλοπή**

Ο/Η μεταπτυχιακός/η φοιτητής/τρια υποχρεούται να αναφέρει με τον ενδεδειγμένο τρόπο αν χρησιμοποίησε το έργο και τις απόψεις άλλων. Η αντιγραφή θεωρείται σοβαρό ακαδημαϊκό παράπτωμα. Λογοκλοπή θεωρείται η αντιγραφή εργασίας κάποιου/ας άλλου/ης, καθώς και η χρησιμοποίηση εργασίας άλλου/ης - δημοσιευμένης ή μη - χωρίς τη δέουσα αναφορά. Η αντιγραφή οποιουδήποτε υλικού τεκμηρίωσης, ακόμη και από μελέτες του/της ιδίου/ας του/της υποψηφίου/ας, χωρίς σχετική αναφορά, μπορεί να στοιχειοθετήσει απόφαση της ΕΠΣ για διαγραφή του/της. Στις παραπάνω περιπτώσεις, η ΕΠΣ του Προγράμματος μπορεί να αποφασίσει τη διαγραφή του/της, αφού προηγουμένως του/της δοθεί η δυνατότητα να εκθέσει, προφορικός ή γραπτώς, τις απόψεις του/της επί του θέματος. Οποιοδήποτε παράπτωμα ή παράβαση ακαδημαϊκής δεοντολογίας παραπέμπεται για αντιμετώπιση του προβλήματος στην ΕΠΣ του Προγράμματος. Ως παραβάσεις θεωρούνται και τα παραπτώματα της αντιγραφής ή της λογοκλοπής και γενικότερα κάθε παράβαση των διατάξεων περί πνευματικής ιδιοκτησίας από μεταπτυχιακό/η φοιτητή/τρια κατά τη συγγραφή εργασιών στο πλαίσιο των μαθημάτων ή την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας.

Άρθρο 12 Φοιτητικές παροχές

Οι μεταπτυχιακοί/κές φοιτητές/τριες δύνανται να χρησιμοποιούν την υπάρχουσα υλικοτεχνική υποδομή του Πανεπιστημίου, η οποία περιλαμβάνει χώρους διδασκαλίας κατάλληλα εξοπλισμένους με σύγχρονα μέσα διδασκαλίας και Η/Υ, τη Βιβλιοθήκη, και τις εγκαταστάσεις του Τμήματος.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές που δεν έχουν άλλη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη, δικαιούνται πλήρη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη στο Εθνικό Σύστημα Υγείας (Ε.Σ.Υ.) με κάλυψη των σχετικών δαπανών από τον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.) κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 33 του ν. 4368/2016 (Α'83).

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές δικαιούνται δωρεάν σίτιση και στέγαση με βάση την ατομική και οικογενειακή οικονομική τους κατάσταση και την εντοπιότητά τους, καθώς και την έδρα του ΑΕΙ, και τις ειδικές συνθήκες που επικρατούν σε αυτό.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές λαμβάνουν διευκολύνσεις για τις μετακινήσεις τους σε όλη τη διάρκεια του έτους και τα αναγκαία μέσα για την πολιτιστική τους καλλιέργεια και ψυχαγωγία.

Φοιτητικές υποτροφίες και βραβεία

Το Δ.Π.Μ.Σ. δύναται να παρέχει έναν αριθμό υποτροφιών βάσει ακαδημαϊκών κριτηρίων σε φοιτητές και φοιτήτριες πλήρους φοίτησης, σύμφωνα με απόφαση της ΕΠΣ., στην οποία καθορίζεται, το ύψος των υποτροφιών, τα δικαιολογητικά, τα κριτήρια αξιολόγησης, η διαδικασία χορήγησης υποτροφιών, οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των υποτρόφων.

Οι υποτροφίες εγγράφονται στον εγκεκριμένο προϋπολογισμό του Δ.Π.Μ.Σ. Το Δ.Π.Μ.Σ. δύναται επίσης σε έκτακτες περιπτώσεις να χορηγεί βραβεία σε φοιτητές και φοιτήτριες με εξαιρετικές επιδόσεις, σύμφωνα με κριτήρια και διαδικασία που θα προβλέπεται με απόφαση της ΕΠΣ (π.χ. στον μεταπτυχιακό φοιτητή, που έχει το μεγαλύτερο μέσο όρο στη βαθμολογία του συνόλου των μαθημάτων του 1ου εξαμήνου ή προσφορά υπηρεσιών).

Υποτροφία δεν χορηγείται στην περίπτωση που ο μεταπτυχιακός φοιτητής λαμβάνει ήδη υποτροφία από άλλη πηγή και σε μεταπτυχιακό φοιτητή που έχει εισαχθεί στο ΔΠΜΣ χωρίς την υποχρέωση καταβολής τελών φοίτησης.

Άρθρο 13 Παράρτημα Διπλώματος

Επιπλέον του τίτλου του Δ.Π.Μ.Σ., χορηγείται παράρτημα διπλώματος το οποίο είναι επεξηγηματικό έγγραφο και δεν υποκαθιστά τον επίσημο τίτλο σπουδών ή την αναλυτική βαθμολογία των μαθημάτων. Το παράρτημα διπλώματος επισυνάπτεται στον τίτλο σπουδών και παρέχει πληροφορίες σχετικά με τη φύση, το επίπεδο, το γενικότερο πλαίσιο εκπαίδευσης, το περιεχόμενο και το καθεστώς των σπουδών, οι οποίες ολοκληρώθηκαν με επιτυχία από το άτομο που αναγράφεται ονομαστικά στο πρωτότυπο του τίτλου. Στο παράρτημα δεν γίνονται αξιολογικές κρίσεις και δεν υπάρχουν δηλώσεις ισοτιμίας ή αντιστοιχίας ή προτάσεις σχετικά με την αναγνώριση του τίτλου στο εξωτερικό. Το παράρτημα διπλώματος εκδίδεται αυτομάτως και χωρίς καμία οικονομική επιβάρυνση στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα, και πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις γνησιότητας που απαιτούνται για τον χορηγούμενο τίτλο σπουδών.

Η ημερομηνία έκδοσης του παραρτήματος δεν συμπίπτει υποχρεωτικά με την ημερομηνία χορήγησης του τίτλου σπουδών, αλλά δεν μπορεί ποτέ να είναι προγενέστερη από αυτή.

Άρθρο 14

Διοικητική Υποστήριξη – Υλικοτεχνική Υποδομή

Στο ΔΠΜΣ λειτουργεί Γραμματεία, η οποία ασκεί τα καθήκοντα της διοικητικής υποστήριξης του και είναι υπεύθυνη για την ομαλή, αποτελεσματική και εύρυθμη λειτουργία του. Στην αρμοδιότητά της υπάγονται όλα τα θέματα που έχουν σχέση με την διεξαγωγή της αλληλογραφίας, την τήρηση πρωτοκόλλου και αρχείου, την τήρηση πρακτικών των συνεδριάσεων των συλλογικών οργάνων του ΔΠΜΣ, την κατάρτιση και τήρηση των μητρώων και ατομικών φακέλων των μεταπτυχιακών φοιτητών, την παρακολούθηση της φοιτητικής τους κατάστασης (καταχώριση βαθμολογίας, κ.λπ.), τη χορήγηση βεβαιώσεων, πιστοποιητικών και άλλων τίτλων σπουδών στους μεταπτυχιακούς φοιτητές, τις ορκωμοσίες, τις υποτροφίες, τις φοιτητικές ταυτότητες, κ.λπ. Το Τμήμα παρέχει την απαραίτητη υλικοτεχνική υποδομή (αίθουσες διδασκαλίας, εργαστήρια, υπολογιστές, κ.λπ.) για την διενέργεια των μαθημάτων του ΔΠΜΣ.

14.1 Για την υλοποίηση του ΔΠΜΣ χρησιμοποιούνται

(α) Αίθουσες διδασκαλίας του Πανεπιστημίου Πατρών,

(β) τα Εργαστήρια Ψυχολογίας και Συμβουλευτικής του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης και Κοινωνικής Εργασίας, ,

(γ) Δομές φορέων επαγγελματικής συμβουλευτικής και δια βίου εκπαίδευσης για την υλοποίηση της πρακτικής άσκησης.

(δ) Οι υπηρεσίες δανεισμού που παρέχει η Βιβλιοθήκη και το Κέντρο Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Πατρών.

Άρθρο 15

Πόροι ΔΠΜΣ – Οικονομική Διαχείριση

1. Οι πόροι ενός Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Π.Μ.Σ.) δύνανται να προέρχονται από: α) τέλη φοίτησης, β) δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις, γ) κληροδοτήματα, δ) πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα, ε) ιδίους πόρους του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) και στ) τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων.

2. Η καταβολή των τελών φοίτησης, εφόσον προβλέπεται, πραγματοποιείται από τον ίδιο τον φοιτητή ή από τρίτο φυσικό ή νομικό πρόσωπο για λογαριασμό του φοιτητή και σε κάθε περίπτωση ο φοιτητής ενημερώνει σχετικά την Γραμματεία.

3. Η διαχείριση των πόρων των Δ.Π.Μ.Σ. του Α.Ε.Ι. πραγματοποιείται από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) του Α.Ε.Ι

4. Οι πόροι των Δ.Π.Μ.Σ. κατανέμονται ως εξής:

α) ποσό που αντιστοιχεί στο τριάντα τοις εκατό (30%) των συνολικών εσόδων που προέρχονται από τέλη φοίτησης παρακρατείται από τον Ε.Λ.Κ.Ε. Στο ποσό αυτό συμπεριλαμβάνεται το ποσοστό παρακράτησης υπέρ του Ε.Λ.Κ.Ε. για την οικονομική διαχείριση των Δ.Π.Μ.Σ. Με απόφαση του Συμβουλίου Διοίκησης που λαμβάνεται έως το τέλος Μαρτίου κάθε έτους

αποφασίζεται αν το υπόλοιπο ποσό μετά από την αφαίρεση της παρακράτησης υπέρ Ε.Λ.Κ.Ε. μεταφέρεται στον τακτικό προϋπολογισμό ή διατίθεται για τη δημιουργία έργων/προγραμμάτων μέσω του Ε.Λ.Κ.Ε. με σκοπό την κάλυψη κατά προτεραιότητα των αναγκών Δ.Π.Μ.Σ. που λειτουργούν χωρίς τέλη φοίτησης και την κάλυψη ερευνητικών, εκπαιδευτικών και λειτουργικών αναγκών του Α.Ε.Ι. Στα έσοδα του Δ.Π.Μ.Σ. των περ. β) έως δ) της παρ. 1 πραγματοποιείται η παρακράτηση υπέρ Ε.Λ.Κ.Ε. που ισχύει για τα έσοδα από αντίστοιχες πηγές χρηματοδότησης,

β) το υπόλοιπο ποσό των συνολικών εσόδων του Δ.Π.Μ.Σ. διατίθεται για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών του Δ.Π.Μ.Σ.

Για τη συμμετοχή τους στο ΔΠΜΣ «Επαγγελματική Συμβουλευτική και Δια Βίου Εκπαίδευση» οι μεταπτυχιακοί φοιτητές καταβάλλουν τέλη φοίτησης που ανέρχονται στο ποσό των δυο χιλιάδων επτακοσίων (2700 €) ευρώ ~~ανά εξαμήνο~~. Η καταβολή του τέλους γίνεται σε τρεις (3) ισόποσες δόσεις.

Στην περίπτωση οριστικής αποχώρησης ή διαγραφής του μεταπτυχιακού φοιτητή από το ΔΠΜΣ δεν επιστρέφονται τα καταβληθέντα τέλη φοίτησης.

Άρθρο 16 Αξιολόγηση

Στο τέλος κάθε εξαμήνου πραγματοποιείται αξιολόγηση κάθε μαθήματος και κάθε διδάσκοντος από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές. Η αξιολόγηση γίνεται με τη χρήση ειδικού εντύπου/ερωτηματολογίου αξιολόγησης που συμπληρώνουν οι μεταπτυχιακοί φοιτητές. Το ερωτηματολόγιο καλύπτει την αξιολόγηση του μαθήματος και των διδασκόντων. Τα μαθήματα αξιολογούνται ως προς το περιεχόμενο, τον τρόπο διδασκαλίας, το εκπαιδευτικό υλικό, και το βαθμό συσχέτισής του με τις αρχές και τη φιλοσοφία του μεταπτυχιακού προγράμματος. Οι διδάσκοντες αξιολογούνται ως προς τις γνώσεις και την ικανότητα μετάδοσής τους στους φοιτητές, την προετοιμασία τους, τη χρησιμοποίηση σύγχρονης βιβλιογραφίας, την προθυμία τους να απαντούν σε ερωτήσεις, την έγκαιρη βαθμολόγηση και επιστροφή εργασιών και γραπτών εξετάσεων και την τήρηση των ωρών διδασκαλίας του μαθήματος.

Το Δ.Π.Μ.Σ. αξιολογείται στο πλαίσιο της περιοδικής αξιολόγησης/πιστοποίησης της ακαδημαϊκής μονάδας από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο αυτό αξιολογείται η συνολική αποτίμηση του έργου που επιτελέστηκε από το Δ.Π.Μ.Σ., ο βαθμός εκπλήρωσης των στόχων που είχαν τεθεί κατά την ίδρυσή του, η βιωσιμότητά του, η απορρόφηση των αποφοίτων στην αγορά εργασίας, ο βαθμός συμβολής του στην έρευνα, η εσωτερική αξιολόγησή του από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές, η σκοπιμότητα παράτασης της λειτουργίας του, καθώς και λοιπά στοιχεία σχετικά με την ποιότητα του έργου που παράγεται και τη συμβολή του στην εθνική στρατηγική για την ανώτατη εκπαίδευση (παρ. 1 του άρθρου 87 του ν. 4957/2022). Αν ένα Δ.Π.Μ.Σ. κατά το στάδιο της αξιολόγησής του σύμφωνα με την ανωτέρω παράγραφο κριθεί ότι δεν πληροί τις προϋποθέσεις συνέχισης της λειτουργίας του, η λειτουργία του ολοκληρώνεται με την αποφοίτηση των ήδη εγγεγραμμένων φοιτητών σύμφωνα με την απόφαση ίδρυσης και τον κανονισμό μεταπτυχιακών και διδακτορικών προγραμμάτων σπουδών.

Άρθρο 17 **Ιστοσελίδα του Δ.Π.Μ.Σ.**

Το Δ.Π.Μ.Σ. έχει την ιστοσελίδα του στην ελληνική και αγγλική γλώσσα (υποχρεωτικά στα Ξενογλώσσα ΠΜΣ) ή και σε οποιαδήποτε άλλη γλώσσα κρίνει το Τμήμα, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις Προγραμμάτων σε συνεργασία με Πανεπιστήμια του εξωτερικού. Η επίσημη ιστοσελίδα του Δ.Π.Μ.Σ. ενημερώνεται διαρκώς και περιέχει όλες τις πληροφορίες και ανακοινώσεις του Προγράμματος και αποτελεί τον επίσημο χώρο ενημέρωσης των φοιτητών και φοιτητριών.

Άρθρο 18 **Μεταβατικές διατάξεις**

Όσα θέματα δεν ρυθμίζονται από τον παρόντα Κανονισμό και τον εσωτερικό Κανονισμό των Π.Μ.Σ., ρυθμίζονται με απόφαση της Ε.Π.Σ.

Άρθρο 19 **Παραρτήματα**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Δικαιολογητικά υποψηφιότητας στο ΠΜΣ (η ΕΠΣ καθορίζει τα δικαιολογητικά των υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

Οδηγίες συγγραφής ΜΔΕ (καθορίζονται με απόφαση της ΕΠΣ)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

Όροι συγγραφής και δημοσιοποίησης διπλωματικών εργασιών, μεταπτυχιακών εργασιών και διδακτορικών διατριβών στο Πανεπιστήμιο Πατρών

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4

Δικαιολογητικά για απονομή ΔΜΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5

Ο πρότυπος τίτλος (Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών) που απονέμει το ΔΠΜΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Δικαιολογητικά υποψηφιότητας στο ΔΠΜΣ (η ΕΠΣ καθορίζει τα δικαιολογητικά των υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών)

- α) αίτηση συμμετοχής (ηλεκτρονικά ή/και σε έντυπη μορφή),
  - β) αντίγραφο πτυχίου ή βεβαίωση περάτωσης σπουδών ,
  - γ) πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας,
  - δ) αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα (αναφορά αναλυτικά σε σπουδές, διδακτική ή και επαγγελματική εμπειρία, επιστημονική δραστηριότητα) ,
  - ε) αποδεικτικά ερευνητικής ή επαγγελματικής δραστηριότητας, (εάν υπάρχουν),
  - ζ) τουλάχιστον δύο συστατικές επιστολές (Οι επιστολές πρέπει να υπογράφονται από μέλη ΔΕΠ του εκπαιδευτικού Ιδρύματος του υποψηφίου ή από μέλη ΔΕΠ άλλων εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων που είναι εξοικειωμένα με την επιστημονική κατάρτιση του υποψηφίου).
  - η) αντίγραφο μεταπτυχιακού τίτλου (εάν υπάρχει),
  - θ) δημοσιεύσεις σε περιοδικά με κριτές (εάν υπάρχουν),
  - ι) φωτοτυπία δύο όψεων της αστυνομικής ταυτότητας,
  - κ) αντίγραφο πιστοποιητικού γνώσης της αγγλικής γλώσσας (επίπεδο B2) η οποία πιστοποιείται με Τίτλο σπουδών από Εκπαιδευτικό Ίδρυμα αγγλόφωνης χώρας ή αγγλόφωνου προγράμματος σπουδών, - Πιστοποιητικό First Certificate in English, - Πιστοποιητικό Toefl με βαθμολογία τουλάχιστον 500 μόρια (ή 300 με το νέο τρόπο αξιολόγησης), - Πιστοποιητικό IELTS με βαθμό 6,5 και άνω, - Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας (επίπεδο B2).
- Οι πτυχιούχοι αγγλόφωνων πανεπιστημίων απαλλάσσονται από την υποχρέωση προσκόμισης πιστοποιητικού γλωσσομάθειας. Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν οι ανωτέρω προϋποθέσεις για την καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας, η ΕΠΣ του ΔΠΜΣ, θα αποφασίζει για τον τρόπο εξέτασης των υποψηφίων προκειμένου να διαπιστώνεται η επάρκεια στην αγγλική γλώσσα με γραπτές εξετάσεις.
- Θετικά θα συνυπολογίζεται η γνώση και δεύτερης ξένης γλώσσας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

Οδηγίες συγγραφής ΜΔΕ

Η ΜΔΕ τυπώνεται σε χαρτί A4, σε διπλή όψη (μπρος-πίσω) και οι σελίδες θερμοκολλούνται.

Για την διαμόρφωση του κειμένου της εργασίας, προτείνεται να ακολουθούνται τα ακόλουθα:
Χρώμα εξωφύλλου: λευκό Σελίδα: A4 (210x297 mm) Περιθώρια: 2,5 εκ. (πάνω), 2,5 εκ. (κάτω), 3 εκ. (αριστερά), 3 εκ. (δεξιά) Διάστιχο (διάστημα γραμμών): 1,5 (linespacing) Αρίθμηση σελίδων: υποσέλιδο, με λατινική αρίθμηση στις εισαγωγικές σελίδες (i, ii, iii, ...), με αραβικούς χαρακτήρες στο κύριο σώμα του κειμένου (1, 2, 3) Επισημαίνεται ότι για την διευκόλυνση των μεταπτυχιακών φοιτητών συνιστάται η εργασία να αποτελείται από δύο αρχεία.

* Το πρώτο αρχείο περιλαμβάνει τα εξώφυλλα (στην Ελληνική και Αγγλική), την αφιέρωση, τον πρόλογο, τις περιλήψεις (στην Ελληνική και Αγγλική), πίνακα συντμήσεων όρων και τέλος τα περιεχόμενα. Οι σελίδες αυτού του αρχείου αριθμούνται με λατινικούς αριθμούς (i, ii, iii, ...). Υπόδειγμα του αρχείου διατίθεται μέσω της ιστοσελίδας του Τμήματος.

* Το δεύτερο αρχείο αρχίζει από την Εισαγωγή της ΜΔΕ/ΔΔ και περιλαμβάνει όλο το υπόλοιπο μέρος της. Οι σελίδες αυτού του αρχείου αριθμούνται με αραβικούς χαρακτήρες (1, 2, 3, ...).

Στοιχισή κειμένου: πλήρης

Γραμματοσειρά: Times New Roman (προαιρετικά), αλλά υποχρεωτικά στο εξώφυλλο για λόγους ομοιομορφίας

Μέγεθος γραμματοσειράς: 12 pt

Πίνακες, Σχήματα, Εικόνες και Διαγράμματα

Οι πίνακες, τα σχήματα, οι εικόνες και τα διαγράμματα συνιστάται να υπάρχουν μέσα στο κείμενο και να διαχωρίζονται από το υπόλοιπο κείμενο με κενό 1,5 διάστημα (linespacing).

Όλοι οι Πίνακες, τα Σχήματα κ.λπ. συνοδεύονται από επεξηγηματική λεζάντα που κάνει κατανοητό το περιεχόμενό τους, χωρίς να πρέπει κάποιος να ανατρέξει στο κείμενο για να καταλάβει τι παρουσιάζουν.

Η επεξηγηματική λεζάντα προηγείται του πίνακα, ενώ η λεζάντα των σχημάτων, εικόνων κ.λπ. ακολουθεί, δηλ. βρίσκεται μετά από αυτά.

Συνηθίζεται η γραμματοσειρά της λεζάντας να είναι ίδια με την γραμματοσειρά του κειμένου αλλά μία μονάδα μικρότερη.

Προτείνεται το διάστημα μεταξύ των γραμμών στη λεζάντα να είναι μονό (single) και η απόσταση μεταξύ της λεζάντας και του πίνακα ή του σχήματος να είναι 12 pt (space 12 pt).

Το εκάστοτε πρόθεμα της επεξηγηματικής λεζάντας (δηλ. η λέξη Πίνακας, Σχήμα, Εικόνα κ.λπ.) και ο αριθμός που προκύπτει από την αρίθμηση τους γράφονται με πεζά, έντονα (bold) γράμματα.

Ο Πίνακας σχεδιάζεται ώστε να έχει απαραίτητα τρεις (3) οριζόντιες γραμμές, δηλ. μία άνω και μία κάτω από τις επικεφαλίδες των στηλών, που ορίζουν τη γραμμή των επικεφαλίδων (headingrow) και μια τρίτη, στην τελευταία οριζόντια γραμμή του πίνακα. Γενικά, αν δεν υπάρχει σοβαρός λόγος, πρέπει να αποφεύγεται η αλόγιστη χρήση οριζόντιων και κάθετων γραμμών.

Προτείνεται οι στήλες του πίνακα να έχουν στοιχηθεί στο κέντρο.

Αν το μέγεθος ενός πίνακα ξεπερνά την μία σελίδα, επαναλαμβάνεται στην επόμενη σελίδα η γραμμή επικεφαλίδας των στηλών (headingrow).

Υποσημειώσεις Σε περίπτωση που υπάρχουν υποσημειώσεις προτείνεται να χρησιμοποιηθεί η ίδια γραμματοσειρά με αυτή του κειμένου, αλλά με μέγεθος 10 pt.

Το κύριο μέρος μιας τυπικής ΜΔΕ περιλαμβάνει τα εξής μέρη:

1) Εισαγωγή Στην εισαγωγή ενημερώνεται ο αναγνώστης για το κύριο θέμα που σχετίζεται με την εργασία, τη μεθοδολογία προσέγγισης του αντικειμένου και επεξηγούνται μη ευρέως γνωστοί όροι και τεχνικές που χρησιμοποιήθηκαν. Η εισαγωγή περιλαμβάνει σε ξεχωριστό υποκεφάλαιο την Βιβλιογραφική Ανασκόπηση, με την οποία ο αναγνώστης ενημερώνεται για τις πιο πρόσφατες εξελίξεις στο πεδίο και καταλήγει με τους Στόχους της Εργασίας, όπου επεξηγείται ο σκοπός της συγκεκριμένης εργασίας.

2) Μέθοδος. Στη μέθοδο περιγράφεται το η επιστημονική μεθοδολογία που ακολουθήθηκε και αναφέρονται αναλυτικά και με επαρκή επιστημονική τεκμηρίωση οι μεταβλητές που αξιολογήθηκαν και ο επιστημονικός εξοπλισμός -όργανα που χρησιμοποιήθηκαν.

3) Αποτελέσματα και Συζήτηση (μπορεί να είναι μαζί ή χωριστά) Παρουσιάζονται τα αποτελέσματα υπό μορφή πινάκων και σχημάτων. Κατά τη Συζήτηση τα αποτελέσματα συσχετίζονται με βιβλιογραφικά δεδομένα.

4) Συμπεράσματα (αξιολογούνται τα αποτελέσματα, αναπτύσσονται τα συμπεράσματα που προκύπτουν).

5) Βιβλιογραφία Η βιβλιογραφία περιλαμβάνει τα πλήρη στοιχεία των βιβλιογραφικών παραπομπών που υπάρχουν στο κείμενο (συγγραφείς, τίτλος περιοδικού, τίτλος εργασίας ή βιβλίου, εκδότης, τόπος και έτος έκδοσης), Οι βιβλιογραφικές αναφορές μέσα στο κείμενο δηλώνονται είτε με αριθμούς μέσα σε αγκύλη π.χ. [1], [1, 3-5, 7], είτε με την αναγραφή του ή των συγγραφέων και του έτους δημοσίευσης εντός αγκύλης π.χ. [Παπαδόπουλος, 2003], [Παπαδόπουλος και Σταυρόπουλος, 2008]. Αν οι συγγραφείς είναι περισσότεροι από δύο με το όνομα του πρώτου συγγραφέα και το έτος δημοσίευσης. Αν οι αναφορές στο κείμενο δίνονται αριθμητικά, θα πρέπει να εμφανίζονται στην βιβλιογραφία κατά αύξουσα σειρά, ενώ αν δίνονται ονομαστικά κατά αλφαβητική σειρά.

Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίνεται ώστε οι βιβλιογραφικές αναφορές να είναι ομοιόμορφες και συνεπείς.

6) Παραρτήματα Η ύπαρξη παραρτημάτων είναι προαιρετική και αυτά ταξινομούνται μετά τη βιβλιογραφία. Στα Παραρτήματα περιλαμβάνονται δεδομένα που δεν εμφανίστηκαν στα Αποτελέσματα ή τη Συζήτηση.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

Όροι συγγραφής και δημοσιοποίησης διπλωματικών εργασιών, μεταπτυχιακών εργασιών και διδακτορικών διατριβών στο Πανεπιστήμιο Πατρών

Κάθε τόμος με το κείμενο της εργασίας φέρει ευδιάκριτα στο πίσω μέρος της σελίδας τίτλου του τα ακόλουθα:

Πανεπιστήμιο Πατρών, [Τμήμα]

[Όνομα Συγγραφέα]

© [έτος] - Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος

1. Ο/Η Προπτυχιακός Φοιτητής (ΠΦ), Μεταπτυχιακός Φοιτητής (ΜΦ) ή Υποψήφιος Διδάκτορας (ΥΔ) -μέσα από τη σχετική φόρμα κατάθεσης της εργασίας στο Ιδρυματικό Αποθετήριο Νημερτής- εκχωρεί στο Πανεπιστήμιο Πατρών και στη Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης το μη αποκλειστικό δικαίωμα διάθεσής της μέσα από το διαδίκτυο για σκοπούς συστηματικής και πλήρους συλλογής της ερευνητικής παραγωγής του Πανεπιστημίου Πατρών, καταγραφής, διαφάνειας και προαγωγής της έρευνας.

2. Κάθε ΠΦ, ΜΦ ή ΥΔ που εκπονεί τη διπλωματική, μεταπτυχιακή εργασία του ή τη διδακτορική διατριβή του σε Τμήμα του Πανεπιστημίου Πατρών, θεωρείται ότι έχει λάβει γνώση και αποδέχεται τα ακόλουθα:

- Το σύνολο της εργασίας αποτελεί πρωτότυπο έργο, παραχθέν από τον/ην ίδιο/α, και δεν παραβιάζει δικαιώματα τρίτων καθ' οιονδήποτε τρόπο.

- Εάν η εργασία περιέχει υλικό, το οποίο δεν έχει παραχθεί από τον/ην ίδιο/α, αυτό πρέπει να είναι ευδιάκριτο και να αναφέρεται ρητώς εντός του κειμένου της εργασίας ως προϊόν εργασίας τρίτου, σημειώνοντας με παρομοίως σαφή τρόπο τα στοιχεία ταυτοποίησής του, ενώ παράλληλα βεβαιώνει πως στην περίπτωση χρήσης αυτούσιων γραφικών αναπαραστάσεων, εικόνων, γραφημάτων κ.λπ., έχει λάβει τη χωρίς περιορισμούς άδεια του κατόχου των πνευματικών δικαιωμάτων για την συμπερίληψη και επακόλουθη δημοσίευση του υλικού αυτού.

- Ο/Η ΠΦ, ΜΦ ή ΥΔ φέρει αποκλειστικά την ευθύνη της δίκαιης χρήσης του υλικού που χρησιμοποίησε και τίθεται αποκλειστικός υπεύθυνος των πιθανών συνεπειών της χρήσης αυτής. Αναγνωρίζει δε ότι το Πανεπιστήμιο Πατρών δεν φέρει, ούτε αναλαμβάνει οιαδήποτε ευθύνη που τυχόν προκύψει από πλημμελή εκκαθάριση πνευματικών δικαιωμάτων.

- Η σύνταξη, κατάθεση και διάθεση της εργασίας δεν κωλύεται από οποιαδήποτε παραχώρηση των πνευματικών δικαιωμάτων του συγγραφέα σε τρίτους, π.χ. σε εκδότες μονογραφιών ή επιστημονικών περιοδικών, σε οποιοδήποτε διάστημα, πριν ή μετά τη δημοσίευση της εργασίας, και πως ο συγγραφέας αναγνωρίζει ότι το Πανεπιστήμιο Πατρών δεν απεμπολεί τα δικαιώματα διάθεσης του περιεχομένου της διπλωματικής ή μεταπτυχιακής εργασίας ή της διδακτορικής διατριβής σύμφωνα με τα μέσα που το ίδιο επιλέγει.

- Για τους παραπάνω λόγους κατά την υποβολή της διπλωματικής ή μεταπτυχιακής εργασίας ή της διδακτορικής διατριβής ο/η ΠΦ/ΜΦ/ΥΔ υποβάλλει υπεύθυνη δήλωση στην οποία δηλώνει ότι έχει λάβει γνώση και γνωρίζει τις συνέπειες του νόμου και των οριζόμενων στους Κανονισμούς Σπουδών του ΠΜΣ και του Τμήματος και στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Πανεπιστημίου Πατρών, καθώς και ότι η εργασία που καταθέτει με θέμα «.....» έχει εκπονηθεί με δική του ευθύνη τηρουμένων των προϋποθέσεων που ορίζονται στις ισχύουσες διατάξεις και στον παρόντα Κανονισμό για τα πνευματικά δικαιώματα.

3. Οι εργασίες δημοσιεύονται στο Ιδρυματικό Αποθετήριο το αργότερο εντός δώδεκα (12) μηνών. Η Συντονιστική Επιτροπή ενός ΜΠΣ ή η τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή μπορεί να ζητήσει, μετά από επαρκώς τεκμηριωμένη αίτηση του Επιβλέποντος καθηγητή και του/της ΠΦ/ΜΦ/ΥΔ, την προσωρινή εξαίρεση της δημοσιοποίησης της εργασίας / διατριβής στο Ιδρυματικό Αποθετήριο, για σοβαρούς λόγους που σχετίζονται με την περαιτέρω πρόοδο και εξέλιξη της ερευνητικής δραστηριότητας, εάν θίγονται συμφέροντα του ιδίου ή άλλων φυσικών προσώπων, φορέων, εταιριών κ.λπ.

Η περίοδος εξαίρεσης δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τριανταέξι μήνες (36) μήνες, εφόσον δεν συντρέχουν άλλα νομικά κωλύματα. Επισημαίνεται ότι η κατάθεση της εργασίας γίνεται μετά την επιτυχή παρουσίασή της, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, και πριν την απονομή του τίτλου σπουδών, αλλά η διάθεσή της ρυθμίζεται από τη Βιβλιοθήκη ανάλογα με το σχετικό αίτημα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4

Δικαιολογητικά για απονομή ΔΜΣ:

1) Αίτηση για την Απονομή ΔΜΣ

2) Φωτοτυπία Δελτίου Ταυτότητας

3) Τακτοποίηση Εκκρεμοτήτων:

α) Παράδοση της Ακαδημαϊκής Ταυτότητας (ΠΑΣΟ). Στην περίπτωση που η Ακαδημαϊκή ταυτότητα έχει απολεσθεί, ο φοιτητής/τρια δηλώνει την απώλεια στην Αστυνομική Διεύθυνση της περιοχής του και προσκομίζει στη Γραμματεία τη βεβαίωση απώλειας της Ακαδημαϊκής Ταυτότητας.

β) Παράδοση βιβλίων τα οποία έχετε δανειστεί από την κεντρική βιβλιοθήκη ή την βιβλιοθήκη των συνεργαζόμενων Τμημάτων

γ) Βεβαίωση Φοιτητικής Λέσχης περί διακοπής σίτισης, εφόσον έχει εκδοθεί κάρτα σίτισης και

δ) Βεβαίωση μη εκκρεμότητας της Φοιτητικής Εστίας εφόσον διαθέτει δωμάτιο. Εάν από τη Φοιτητική Λέσχη ή τη Φοιτητική Εστία δεν έχουν εκδοθεί κάρτα σίτισης και κράτηση δωματίου τότε ο φοιτητής/τρια συμπληρώνει μία υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986 (με γνήσιο της υπογραφής ή ηλεκτρονικά από το gov.gr) στην οποία αναφέρει ότι δεν έχει ειδική ταυτότητα δωρεάν σίτισης για το τρέχον Ακαδημαϊκό έτος από τη Φοιτητική Λέσχη του Πανεπιστημίου Πατρών και ότι δεν διαθέτει δωμάτιο στη Φοιτητική Εστία του Ιδρύματος

Ο πρότυπος τίτλος (Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών) που απονέμει το ΔΠΜΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΗΤΡΩΟΥ
ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΩΝ: 000

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

(ΛΟΓΟΤΥΠΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ)

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΔΙΠΛΩΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΣΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ (3)

Ο/Η .....ΤΟΥ ..... (5)

ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΟΣ/ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ(6) ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ .....(7)

ΤΟΥ .....(8)

ΕΞ/ΕΚ .....(9) ΟΡΜΩΜΕΝΟΣ/Η(10)

ΣΠΟΥΔΑΣΕ

ΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 11)

ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΥΧΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΩΝ

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

ΤΟΥ/ΤΗΣ ΑΠΟΝΕΜΕΤΑΙ Ο ΒΑΘΜΟΣ

.....(12)

ΕΓΚΡΙΘΗΚΕ ΣΤΟΥΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΟΥΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΗΝ/ΣΤΙΣ.....(13),

Η ΑΠΟΝΟΜΗ ΕΠΙΚΥΡΩΘΗΚΕ ΤΗΝ/ΣΤΙΣ .....(14)

Ο/Η ΠΡΥΤΑΝΗΣ

Ο/Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ο/Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ
ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Ο/Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΟΥ
ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ

(15)

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Πάτρα, ... 2024

Ο ΠΡΥΤΑΝΗΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ Ι. ΜΠΟΥΡΑΣ